

Ніва

БЕЛАРУСКИ ТЫДНЁВІК

№ 10 (941) ГОД XIX БЕЛАСТОК 10 САКАВІКА 1974 г. ЦАНА 60 гр.

20 год
З РОДНАЙ ПЕСНЯЙ

І так, за нашым славутым Гарадком ужо два дзесяткі год настойлівай працы і сотні-сотні выступленняў! Усюды: у перапоўненых вясковых святлічках пры нафтавай лямпе ў самых глухіх куточках Беластоцчыны і на залітых ірдзістым святлом сценах тэатраў Варшавы, перад мікрафонамі і камерамі Польскага радыё і тэлевізіі і за мяжою перад савецкімі сябрамі ў Гродна. І заўсёды з вялікім поспехам.

А пачалося ўсё надта скромна. У марозны студзенскі вечар 1954 года сабралася ў пакойчыку-чытальні гарадоцкай бібліятэкі грамадска жанчын-любительніц добрай кнігі. Слова за словам, і рашылі чым-небудзь адзначыць Міжнародны жаночы дзень 8 сакавіка. Па глухіх завулках мястэчка гуляла завейка, а яны абмяркоўвалі, як тут арганізаваць хор. Думак і прапаноў было шмат, але стала на адным: хор павінен быць і кіраваць ім будзе вопытны і актыўны грамадскі дзеяч Ніна Мушынская. І Ніна Мушынская ўсім сэрцам аддалася справе — згуртавала ў хоры 17 гарадоцкіх жанчын і дзяўчат з найлепшымі галасамі, апрацавала рэпертуар, пакіравала рэпетыцыямі і нават паклапацілася пра касцюмы і дэкарацыю на першае выступленне. І вось яно, 8 сакавіка 1954 года ва ўспамінах Н. Мушыńskiej:

— Кожная з нас перажывала тады, як, не параўноўваючы, у дзень свайго шлюбу. Усе бегалі ад самага ранку, дэкаравалі сцэну, прасавалі касцюмы, мейрылі, дапасоўвалі, хацелі выглядаць як найпрыгажэй... Калі падняўся занавес, бура апладысmentaў, як лавіна палілася з залы. Нам стала гарача, і хваляванне заткала горла, але, на ігасце, не на доўга, і пакуль сцішыліся воплескі, мы ўжо маглі спяваць. А выступленне ўдалося на славу — сведчылі аб гэтым доўгія бравы і бісы...

І ўжо цераз пару тыдняў хор заваёўвае сэрцы беластоцкіх слухачоў і заваёўвае першае месца на павятовым конкурсе савецкай песні. Затым — багатая праграма на першамайскай урачыстасці ў Гарадку, потым у Чорнай Беластоцкай

і іншых мястэчках, а таксама ў Бела-стоку. І так ужо пайшло: у буднія вечары — рэпетыцыі, у кожную нядзелю — на выступленні па ўсёй Беластоцчыне. Увесь калектыў працаваў ахвоча. Маладзіцы пакідалі дома малых дзяцей і мужоў, сапеўшых са злосці, што жонка стала вялікай артысткай, не шкадавалі часу дзяўчаты — усё было ахваравана песням, любімым песням. А іх рэпертуар не быў надта вытанчаны: гэта былі беларускія народныя песні, што бытавалі ў Гарадку і яго ваколіцах, папулярныя савецкія і польскія творы, насычаныя (Працяг на стар. 4)

Нашы ІНТЭРВ'Ю

ЗБОВІД

12 сакавіка 1974 года адбудзецца ў Бела-стоку VI акруговы з'езд прадстаўнікоў Саюза барацьбітоў за свабоду і дэмакратыю. Таму папрасілі мы намесніка старшыні акруговага праўлення ЗБОВІД Станіслава Блоха, каб адказаў на некалькі пытанняў.

„Ніва“: Хто належыць да вашай арганізацыі?

Старшыня: Акруговая арганізацыя ЗБОВІД ў Бела-стоцкім ваяводстве налічвае цяпер звыш 16 тысяч чалавек. У яе саставе найбольш, бо аж звыш 6 тысяч чалавек, былых салдат Войска польскага, якія гераічна абаранялі нашу Радзіму ў верасні 1939 года. Другую па колькасці групу — 2370 чалавек — састаўляюць таксама салдаты, але тыя, якія ваявалі з гітлераўцамі ў радах ужо Людовага Войска Польскага. Шмат нашых членаў (1366) служыла ў вайну ў Савецкай Арміі, а яшчэ больш у Арміі Краёвай. Варта яшчэ адзначыць, што сярод нас знаходзіцца 1086 былых вязняў гітлераўскіх канцэнтрацыйных лагераў і 130 ветэранаў рэвалюцый-

ных змаганняў. Затым у радах ЗБОВІД маем былых партызанаў Арміі і Гвардыі Людовай, Сялянскіх Батальёнаў, савецкіх партызанскіх атрадаў, а таксама работнікаў падпольнага навучання. 1210 нашых членаў заслужылася ў час барацьбы за ўмацаванне народнай улады ў першыя пасляваенныя гады.

Наша арганізацыя мае адкрыты характар. Яна даступна ўсім тым, хто актыўна змагаўся за дэмакратыю і свабоду ў нашай краіне. Таму сярод нас ёсць члены розных партыйных арганізацый, аднак найбольш беспартыйных і членаў Польскай аб'яднанай рабочай партыі. Па сацыяльнаму складу самую вялікую групу — звыш 10 тысяч чалавек — састаўляюць сяляне, за імі ідуць рабочыя і работнікі розных устаноў.

„Ніва“: Чым займаецца ЗБОВІД?

Старшыня: ЗБОВІД займаецца ўсімі справамі нашых членаў. Аднак асноўныя нашы заданні вынікаюць з партыйна-ўрадавай праграмы сацыялістычнага будаўніцтва ў нашай краіне. Члены ЗБОВІД, наколькі дазваляюць ім сілы і здароўе, заўсёды стараюцца быць першымі ў ажыццяўленні гаспадарчых і грамадскіх заданняў. Для прыкладу, сяляне — члены нашага Саюза — прымалі актыўны ўдзел у конкурсах „Бела-стоцкая вёска — гаспадарная і культурная“. Асабліва ў Гайнаўскім павеце. Многія з іх заважалі званне „Майстра сельскагаспадарчай прадукцыі“, або „Прыкладнага гаспадарча“. Значная колькасць членаў ЗБОВІД у вёсках прыняла на сябе абавязальствы павялічыць размеры прадукцыі ў сваіх гаспадарках. З Бела-стоку, Рыбакоў, Трасцянікі, Дубіч Царкоўных, Кляшчэлы, Чаромхі, Арэшкава і з іншых вёсак паведамляюць нам, што нашы члены прымалі там удзел у будове дарог грамадскім чынам.

(Працяг на стар. 4)

БГКТ ХРОНІКА

■ 11 лютага адбыўся пленум варшаўскага аддзела БГКТ, на якім была абмеркавана справаздача аб дзейнасці ў 1973 годзе. Прадставіў яе сакратар аддзела Віктар Швед. У час дыскусіі Юрый Туронак станоўча ацаніў арганізацыю дакладаў і лекцыяў. Мікалай Данілюк гаварыў аб тым, што нядзельныя вечарыны адыгрываюць выхаваўчую ролю. Баласлаў Манкевіч прапанаваў, каб наладжваліся сустрэчы з пісьменнікамі з БССР, якія далі б асабліва многа карысці нашым бэзгатоўскім літаратарам. Мікалай Врублеўскі і Хведар Галёнка звярнулі ўвагу на неабходнасць пошукаў новых форм працы з моладзю, між іншым, аб арганізаванні курсаў навучання беларускай мовы. Сябра Годун сваё выступленне прысвяціў праблемам працы харавога калектыву. Старшыня ГП БГКТ Мікалай Самоцік расказаў прысутным аб формах працы БГКТ на Беластоцчыне і аб заданнях БГКТ у сувязі з святкаваннем XXX гадавіны Народнай Польшчы. Затым выступіў эстрадны калектыў аддзела. Удзельнікі пленума пастанавілі, што ён прыме ўдзел у фінальным песенным аглядзе БГКТ. Вёў пленум старшыня аддзела Аляксандр Баршчэўскі.

■ 21 лютага калектыў песні і танца „Бела-стоцкая“ з гайнаўскага аддзела выступіў у доме культуры „Гурнік“ з канцэртаў з нагоды 56-ай гадавіны Савецкай Арміі.

■ 23 лютага адбылося пасаджэнне арганізацыйнага камітэта песеннага конкурсу БГКТ, на якім канчаткова былі вырашаны ўсе арганізацыйныя справы.

■ Гарадскі аддзел БГКТ у Бела-стоку 23 лютага наладзіў урачысты вечар, прысвечаны 56-ай гадавіне Савецкай Арміі. З дакладамі выступілі старшыня аддзела Мікалай Гайдук і капітан Войска Польскага Пётр Дзяконскі. Пасля афіцыйнай часткі адбылася танцавальная вечарына.

■ 23 лютага сямяціцкі аддзел БГКТ супольна з гуртком вясковых гаспадарчых у Мілейчыцах адзначыў 56-ую гадавіну Савецкай Арміі ўрачыстым вечарам. Была цікавая мастацкая частка, а таксама танцавальная вечарына.

■ 24 лютага па ініцыятыве гуртка БГКТ у Плёсках з нагоды памянутаў ужо гадавіны адбыліся ў клубе выступленні мясцовага эстраднага калектыву, а пасля танцы.

■ Справаздачна-выбарныя сходы ў гуртках БГКТ на Бельшчыне адбыліся ўжо ў 30 гуртках. 23 лютага падсумавалі сваю дзейнасць, прынялі далейшы план працы і выбралі новае праўленне члены гуртка ў Снежках. Складаецца яно з наступных асоб: Вера Мароз — старшыня, Валыніна Рубашэўская — сакратар, Яўгенія Хаманская — скарбнік. Бэзгатоўцы з Кнаразоў пасля абмяркоўкі дзейнасці гуртка выбралі новае праўленне: Соф'я Лапцева — старшыня, Людміла Панасюк — сакратар і Надзея Ляшук — скарбнік. У Крывоў у праўленне гуртка выбраны: Галена Назарук — старшыня, Мікалай Семанюк — сакратар і Сцяпан Пракашук — скарбнік. (мх)

ПРАЗ
ТЫДЗЕНЬ
У „Ніве“

Беластоцчына — Варшаве ●
Насустрач юбілею ● Аланды ●
Пра слаўную краўчыку з Вейкаў ●
Людзі і слёзы ● Пра ТНПР у
Гайнаўскім беларускім ліцэі ●
Карэспандэнцыя з Гродна ● Весткі з Шымкаў, Дубровы, Заблудава, Саколкі, Крывяціч, Спічкоў, Гапчыкалаў, Скарблякоў, Гарадка, Гайнаўкі, Сідры, Тапалян і інш. ● Папулярная савецкая песня „Песня о Днепре“.

Нашым мілым жанчынам
жэадлем з нагоды жаночага свята
многа сонца ў жыцці! **РЕДАКЦЫЯ**

♦ Падазеі ♦ Здарэнні ♦ Факты ♦ Каментарыі ♦ Весткі ♦

СВЕТ

БССР

ПОЛЬШЧА

ВАЯВОДСТВА

ЗАКЛІК

Арганізацыя Аб'яднаных Нацый прыме меры да таго, каб аблегчыць лёс чылійскага народа, заявіў генеральны сакратар ААН К. Вальдхайм у пасланні Артэнсіі Бусі дэ Альендэ, удаве забітага пачысцямі прэзідэнта Чылі Сальвадора Альендэ. Гэтае пісьмо з'яўляецца адказам на пісьмо Артэнсіі Бусі дэ Альендэ, у якім яна заклікае генеральнага сакратара ААН дабівацца выратавання жыцця чылійскіх патрыётаў, вызвалення іх з турмаў і канцлагераў, спынення жаклівых злачынстваў, што нясе хунта ў Чылі.

БАГАТЫЯ ЗАПАСЫ

Саветскі Саюз можа абяспечыць сыравінай патрэбы высока развітай прамысловасці на доўгі перыяд. Зараз у СССР эксплуатаецца больш 5 тысяч месанараджэнняў сыравіны.

Здабыча нафты, згодна з планам, у 1975 годзе складзе 480—500 мільёнаў тон, а газу ў гэтым жа годзе — 300—320 мільярдаў кубаметраў.

Аднак у далейшым асноўнай энергетычнай сыравінай будзе вугаль. Тэарэтычна геалагі ацэньваюць запасы вугалю на 6,8 трыльёна тон, г. зн. палову сусветных запасаў.

НАРМАЛІЗАЦЫЯ ЖЫЦЦА

Урад Егіпта прыступіў да здзяйснення хуткіх мер па нармалізацыі жыцця ў горадзе Суэц.

Пасля вялікага перапынку на вуліцах і плошчах запаліліся агні, адменена картаная сістэма размеркавання прадуктаў, пачалі працаваць магазіны і рынкі.

Распрацаваны перспектывы васьмігадовага план развіцця Суэца, які будзе здзяйсняцца пазатанна. На працягу першага года будуць адноўлены ўсе разбураныя жылыя і грамадскія будынкі, наладжана транспартная сістэма і сфера абслугоўвання.

НА КАНФЕРЭНЦЫ

У Мехіка закончылася канферэнцыя дзяржаў Лацінскай Амерыкі і Карыбскага басейна, а таксама ЗША.

З першага дня гэтай канферэнцыі выявіліся вельмі сур'ёзныя рознагалосці паміж членамі Арганізацыі амерыканскіх дзяржаў (ААД) і іх паўночнымі суседзямі. Так, група лацінаамерыканскіх краін — Венесуэла, Перу, Мексіка, Гандурас — патрабавала, каб ЗША спынілі выкарыстанне „шматнацыянальных карпарацый“, якія звільі свае гнёзды ў розных кутках кантынента і з'яўляюцца інструментам знешняй палітыкі Вашынгтона. Вольш таго, гэтыя краіны падрыхтавалі спецыяльны дакумент, у якім была рашуча асуджана эксплуатацыйная і падрыўная дзейнасць амерыканскіх манопалій. Як вядома, гэтыя манополіі выцягваюць вялікія барышны з розных краін, пазбягаюць платы падаткаў, ствараюць валютны хаос шляхам перакідкі капіталу з адной краіны ў другую. Апрача таго, яны часта ўмешваюцца ў палітычныя справы тых дзяржаў, дзе дзейнічаюць. (ак)

ПРАДУКЦЫЙНЫ ЎЗДЫМ

Орган Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Беларусі, Вярхоўнага Савета і Савета Міністраў Беларускай ССР газета „Звязда“ апублікавала нядаўна вялікі артыкул „Сацыялістычны абавязальства працоўных Беларускай ССР па дзяржаўнаму выкананню народна-гаспадарчага плана 1974 года“, у якім чытаем:

„На аснове ўсенароднага сацыялістычнага спаборніцтва працоўных і павышэння інтэнсіўнасці вытворчасці за мінулыя тры гады пяцігодкі нацыянальны даход у БССР павялічыўся на 27,7 працэнта супраць 25,8 па плане на гэты перыяд. Аб'ём прамысловай вытворчасці ўзрос на 35 прац. пры заданні 30 прац., прадукцыйнасць працы павысілася на 23 — замест 20,8 прац. Звыш плана выпушчана прамысловай прадукцыі на 1,4 мільярда рублёў, у тым ліку на 450 мільёнаў рублёў тавараў народнага спажывання“.

На 1974 год у БССР пастанаўляецца: павысіць нацыянальны даход на 9—9,2 прац., пры гэтым не менш 83 прац. прыросту нацыянальнага даходу атрымаць за кошт павышэння прадукцыйнасці працы. У галіне прамысловасці павялічыць аб'ём вытворчасці на 9,5—10 прац. У галіне сельскай гаспадаркі сабраць з кожнага гектара па 25—26 цэнтнераў збожжавых, 160—165 цэнтнераў бульбы, 250—260 цэнтнераў цукровых буракоў. Па капітальнаму будаўніцтву гадавы план падрэдных работ выканаць да 28 снежня, а па аб'ектах лёгкай, харчавой, мясной і малочнай прамысловасці — да 25 снежня. Украініць метад поўнага гаспадарчага разліку не менш чым у 1.300 нізавых будаўнічых падраздзяленнях.

Адначасова акрэслілі свае абавязальствы ўсе вобласці БССР.

XXV З'ЕЗД КАМСАМОЛА БЕЛАРУСІ

У Мінску адбыўся XXV з'езд Ленінскага Камуністычнага Саюза Моладзі Беларусі, у радах якога 1.200.000 дзяўчат і юнакоў. Чырвоны сцяг Беларускай камсамольскай арганізацыі ўвеччаны стужкамі вышэйшых узнагарод СССР — ордэна Леніна і ордэна Чырвонага Сцяга. Са справаздачнай дакладам выступіў І сакратар ЦК ЛКСМ Беларусі Уладзімір Падрэз, які адзначыў, што асабліва шырокім размахам вызначаецца ўдзел юнакоў і дзяўчат у руху за камуністычную працу. Звыш 470 тыс. маладых працаўнікоў змагаюцца за званне „Ударнік камуністычнай працы“, больш чым 180 тыс. з іх ужо ўдастоены гэтага ганаровага звання. Вольш чым 120 тыс. маладых працаўнікоў вытворчасці і звыш паўтары тысячы калектываў дзяржаўнага, да 1 снежня, завяршылі планы трэцяга года пяцігодкі. Асноўная праца арганізацыі праходзіць пад лозунгам „У кожнай вёсцы, у кожным горадзе — ударная камсамольская справа“. Дэлегацы з'езду выбралі цэнтральныя кіруючыя органы. (вр)

СУСТРЭЧА НАЙВЫШЭЙШЫХ УЛАД З ДЭЛЕГАЦЫЯЙ ЗВОІД

І сакратар ЦК ПАРП Э. Герэк у прысутнасці прэм'ера П. Ярашэвіча прыняў дэлегацыю ЗВОВІД. Арганізацыя гэтай налічвае цяпер 400 тысяч членаў. Сустрэча адбылася ў год XXX-годдзя ПНР і перад V кангрэсам ЗВОВІД, які адбудзецца ў пачатку мая.

І САКРАТАР ПРЫНЯЎ

За апошні тыдзень І сакратар ЦК ПАРП Э. Герэк прыняў шматлікіх замежных палітыкаў, якія з афіцыйным візітам наведвалі Польшчу.

І так, Э. Герэк прыняў старшыню дэлегацыі Фронту нацыянальнага вызвалення Алжыра — члена Рэвалюцыйнай рады, міністра замежных спраў Ш. Белькасема.

Э. Герэк і П. Ярашэвіч прынялі міністра замежных спраў Фінляндыі А. Караліяненна. Фінляндскі міністр быў таксама прыняты старшыней Рады Дзяржавы Г. Яблонскім.

І сакратар ЦК сустраўся з генеральным сакратаром ЦК Камуністычнай партыі Перу Ю. дэль Прадо, які наведаў нашу краіну.

З ПАСЯДЖЭННЯ ПАЛІТБЮРО

На чарговым пасяджэнні Палітбюро ЦК ПАРП вырашыла стварыць Інстытут марксізму-ленінізму пры ЦК ПАРП. Арганізацыю і кіраванне ім Палітбюро ардалло ў рукі сакратара ЦК А. Вербляна.

ГАСПАДАРЧАЕ СУПРАЦОЎНІЦТВА З ЗАГРАНІЦАЙ

Асноўная праблема замежнай палітыкі і гаспадарчае супрацоўніцтва з замежнымі краінамі былі тэмай краёвай нарады ва Упраўленні Рады Міністраў. Была гэта ўжо другая агульнакраёвая нарада, скліканая партыйна-дзяржаўным кіраўніцтвам для апрацавання задач па рэалізацыі нацыянальнага грамадска-гаспадарчага плана за 1974 год. Вёў нараду І сакратар ЦК Э. Герэк. З дакладам на тэму выступіў прэм'ер П. Ярашэвіч.

ПОЛЬСКАЯ АТАМНАЯ ЭЛЕКТРАСТАНЦЫЯ

Урады Польскай Народнай Рэспублікі і Саюза Саветскіх Сацыялістычных Рэспублік падпісалі пагадненне аб супрацоўніцтве пры пабудове ў Польшчы ў гадах 1981—1983 першай атамнай электрастанцыі.

СССР даставіць асноўнае абсталяванне і гаручае для польскай ядзернай электрастанцыі, першы блок якой будзе мець моц 440 MW.

3 прычыны раптоўнай смерці актыўнага члена варшаўскага аддзела БГКП

мгн. МАРЫ ШВЕД

словы глыбокага спачування
БАЦЬКАМ І БРАТУ
складае
Прэзідыум праўлення варшаўскага
аддзела БГКП

БЕЛАСТОЧЧЫНА — ВАРШАВЕ

У першыя дні сакавіка ў Варшаве адбыліся заключныя канцэрты і сустрэчы ў сувязі з заканчэннем дзеян Беларастоцкай у Варшаве. У сталічным ДOME культуры настаўніка сустраляся кіраўнікі нашага ваяводства з гаспадарамі сталіцы. Прысутнічалі І сакратар Варшаўскага камітэта партыі Ю. Кампа і І сакратар ВК ПАРП у Беларастоку З. Куроўскі, міністр асветы і выхавання Е. Кубэрскі, беластоцкі ваявода З. Спрыха, прэзідэнт Варшавы (Е. Маеўскі) і Беларостока (А. Чуж) і іншыя. На сустрэчы былі перададзены падарункі ад жыхароў Беларастоцкай для Варшаўскага замка.

У варшаўскім заапарку адбылася ўрачыстая перадача беластоцкаму зварынуцу двух ільвянят, якім дадзены імёны Белы і Сточак (у гонар нашага горада).

Адбыліся таксама сустрэчы з артыстамі, журналістамі, пісьменнікамі і вучонамі, а ў тэлебачанні — заключны канцэрт з конкурсамі для моладзі.

НА БУДОВЕ ФЕРМЫ

І сакратар ВК ПАРП З. Куроўскі разам з сакратаром ВК ПАРП С. Завадзінскім наведвалі будаўнікоў вялікай жывёлагадоўчай фермы ў Суліме (Візнаўскі камбінат). Ферма, праект якой прадбачае 4800 месцаў для адкорму цялят і маладняку, павінна была, паводле першага праекта, будавацца 30 месяцаў. Будаўнікі вырашылі пабудавать яе за 12 месяцаў. А цяпер, у гонар 30-годдзя народнай улады, абавязаліся аддаць ферму ў карыстанне на 22 ліпеня.

З'ЕЗД ЗСЛ

27 лютага ў Беларостоку адбыўся XI ваяводскі з'езд дэлегатаў Аб'яднанага людскага странніцтва (ЗСЛ). 134 дэлегаты — прадстаўнікі 19-тысячнай арміі людскай, сабраліся, каб падсумаваць сваю працу за апошнія гады. Дасягненні нашага ваяводства ў галіне сельскай гаспадаркі — гэта таксама і вынік добрага супрацоўніцтва партыі з ЗСЛ, гэта добрая праца членаў і актывістаў ЗСЛ. Разам з усім народам, членаў ЗСЛ чакаюць новыя важныя заданні ў далейшым развіцці нашай сельскай гаспадаркі. З'езд прыняў праграму дзейнасці і выбраў улады ЗСЛ на бліжэйшыя два гады.

МЕНШІ СКАРГ

У Ваяводскім камітэце партыі, з удзелам павятовых устаноў, адбылося пасяджэнне камісіі па справах скаргаў ад грамадзян. Як паінфармаваў кіраўнік аддзела лістаў і інспекцыі ВК ПАРП З. Пшыбыльскі, у мінулым годзе колькасць скаргаў зменшылася ў параўнанні да 1972 года на 1/3. А змест скаргаў усё часцей пачынае датычыць не індывидуальных, а агульнаграмадскіх спраў. На нарадзе гаварылася аб дакладным аналізе кожнай скаргі і абавязковым вырашэнні пастаўленых праблем.

ДЛЯ ХВОРЫХ

У беластоцкай клінічнай бальніцы абсталяваны ультрагукавы інгальтатар для лячэння людзей з хваробамі дыхальных шляхоў, напрыклад, астмай, алергіяй і іншымі.

(яч)

Нядзеля 10.III.

6.40 TV Technikum Rolnicze: Chemia. 7.10 TV Technikum Rolnicze: Język polski. 7.40 TV Kurs Rolniczy. 8.25 „Nowoczesność w domu i zagrodzie”. 8.45 „Bieg po zdrowie”. 8.55 Program dnia. 9.00 TELEKANAL. 10.20 PKF. 10.30 „Antena”. 10.45 „Piórkami i węglem”. 11.10 Dziennik. 11.25 „Przez Atakane” — film St. Szwarca-Bronikowskiego. 12.55 Poeszja Polska. 12.00 „Chata pełna muzyki” — „Oberkiem dookoła Polski” — program folklor. 12.30 Program wiejski. 13.00 Gra Orkiestra TV Katowice pod dyr. I. Wikarka. 13.25 Dla dzieci: „Co to jest?” — konkurs-zabawa. 14.05 „Wielka gra”. 14.55 „Postaw się — nie zastaw się”. 15.45 Losowanie Toto-Lotka. 16.00 Pokazy mistrzów w jeździe figurowej na lodzie. 17.30 Sportowy magazyn sprawozdawczy. 19.15 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 „Szkoła uczuć” — film franc. odc. II. 21.15 „Alfabet Rozrywki”. „Z — jak Zemsta”. 22.15 Informacyjny Magazyn Sportowy. 23.15 Dobranoc dla dorosłych.

Понедзiatek 11.III.

12.45 TV Technikum Rolnicze: Hodowla zwierząt. 13.25 TV Technikum Rolnicze: Matematyka. 15.55 NURT. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Zwierzyniec”. 17.30 „Echo stadionu”. 17.55 TV Kurier Mazowiecki. 18.10 „Oferty”. 18.25 Kronika Warszawy i Mazowsza. 18.45 „Eureka”. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 Teatr TV Z. Nałkowska — „Dom kobiet”. 21.50 Program publicystyczny. 22.20 Gra zespołu „Old Timers”. 22.40 Dziennik.

Втoрек 12.III.

6.30 TV Technikum Rolnicze: Hodowla zwierząt.

7.00 TV Technikum Rolnicze: Matematyka. 9.05 „Szkoła uczuć” — film franc. (kolor) odc. II. 10.00 Dla szkół: (kl. V—VI) Język polski — „O miejsce wśród ludzi”. 10.25 „Siedemnaście mgieł wiosny” — film TV Radz. odc. IV. 13.45 TV Technikum Rolnicze: Matematyka. 14.30 TV Technikum Rolnicze: Uprawa roślin. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla dzieci: „Kino Skrzat”. 17.05 „Sylwetki X Muzyki” — Reżyser Maria Kaniewska. 17.30 Dla młodzieży: „Czarne i... białe”. 18.20 Kronika Warszawy i Mazowsza. 18.40 Program publicystyczny. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 „Siedemnaście mgieł wiosny” — film TV Radz. odc. IV. 21.30 Wiadomości sportowe. 21.40 „Interstudio nr 19”. 22.10 „Historia niezapamiętanych prawd” — program rozr. 22.45 Dziennik.

Środa 13.III.

6.30 TV Technikum Rolnicze: Matematyka. 7.00 TV Technikum Rolnicze: Uprawa roślin. 9.00 „Letnia przygoda” — film fab. NRD. 11.05 Dla szkół: (kl. VII—VIII) Wychowanie plastyczne — „Czy szata zdoła?”. 12.00 Dla szkół: (kl. VIII) Historia — „W czasach terroru”. 12.45 TV Technikum Rolnicze: Fizyka. 13.25 TV Technikum Rolnicze: Uprawa roślin. 14.40 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. Fizyka. 15.55 NURT. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 Dla młodych widzów: „Emancypacja białogłowy” („Obcy”). 17.10 „Informacje, Towary, Propozycje”. 17.25 Losowanie Małego Lotka. 17.35 „Konsylium” cz. I. 18.05 Kronika Warszawy i Mazowsza. 18.25 „Zaduszki” — film TV czechosł. („Łuk tęczy”). 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 „Król szczurów” — film fab. ameryk. 22.30 Wiadomości sportowe. 22.50 „Konsylium” cz. II. 23.05 Dziennik.

Czwartek 14.III.

6.30 TV Technikum Rolnicze: Fizyka. 7.00 TV Technikum Rolnicze: Uprawa roślin. 9.10 „Zaduszki” — film TV czechosł. („Łuk tęczy”). 10.00 Dla szkół: (kl. II lic.) Język polski — „Cyprian Kamil Norwid”. 10.35 „Tragiczna noc” — film NRD („Telefon 110”). 11.50 „Wikingsowie bałtycy” — film dok. szwedzki. 12.55 Dla szkół: (kl. III—IV lic.) Język polski — „Leopold Staff”. 13.25 TV Kurs Informatyki. 13.55 TV Technikum Rolnicze: Zoologia. 14.30 TV Technikum Rolnicze:

Hodowla zwierząt. 15.05 Matematyka w szkole: Własności ilorazu — I. 16.25 Program dnia. 16.30 Dziennik. 16.40 „Ekrany z bratkiem”. 17.45 PKF. 17.55 „Wiem wszystko” — teleturniej. 18.25 Kronika Warszawy i Mazowsza. 18.45 „Poligon”. 19.10 „Przypominamy, radzimy”. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 „Tragiczna noc” — film NRD („Telefon 110”). 21.35 Program publicystyczny. 22.05 Wiadomości sportowe. 22.10 „Maszteruje 5 panów” — program rozr. 22.45 Dziennik. 23.00 „Informacje, Towary, Propozycje”.

Piątek 15.III.

6.30 TV Technikum Rolnicze: Zoologia. 7.00 TV Technikum Rolnicze: Hodowla zwierząt. 8.35 „Pejzaż z bohaterem” — film fab. pol. 10.00 Dla szkół: (kl. VI) Geografia — „Na Mazowszu”. 10.30 „Honorowy pojedynek” — film ameryk. („Człowiek z Nevada”). 11.05 Dla szkół: (kl. II) „Cztery opowieści”. 12.45 TV Technikum Rolnicze: Mechanizacja rolnictwa. 13.25 TV Technikum Rolnicze: Chemia. 14.40 Politechnika TV. Kurs przygotowawczy. Matematyka. 15.45 Program dnia. 15.50 NURT. 16.20 Program I proponuje. 16.30 Dziennik. 16.40 „Pora na Telefora”. 17.20 „Turystyka i wypoczynek”. 17.45 Dla młodzieży: Tygodnik Informacyjny Młodych „Dwie szkoły” — telekonkurs. 18.25 Kronika Warszawy i Mazowsza. 18.45 „Zodiak — pod znakiem Ryb”. 19.20 Dobranoc. 19.30 Dziennik. 20.20 „Honorowy pojedynek” — film ameryk. („Człowiek z Nevada”). 20.45 „Panorama”. 21.25 Wiadomości sportowe. 21.30 Teatr TV: Eurypides — „Medea”. 22.30 Dziennik. 22.45 Kronika Międzynarodowych Zawodów narciarskich o Puchar Tatr w Zakopanem.

Sobota 16.III.

6.30 TV Technikum Rolnicze: Mechanizacja rolnictwa. 7.00 TV Technikum Rolnicze: Chemia. 8.05 „Hetti” — film ang. („Rodzina Straussów”). 9.00 Dla szkół: (kl. V) Geografia — „Puszcza nad Amazonką”. 9.30 Filmy z Marleną Dietrich: „Destiny znów w siodle”. 11.05 Dla szkół: (kl. VIII) Nauka o człowieku — „Układ nerwowy”. 12.40 TV Technikum Rolnicze: Chemia. 13.15 TV Technikum Rolnicze: Mechanizacja rolnictwa. 13.45 Transmisja z Międzynarodowych Zawodów narciarskich w Zakopanem o Puchar

Tatr — konkurs skoków. 15.45 Program dnia. 15.50 Redakcja Szkolna zapowiada. 16.00 Dziennik. 16.10 Dla dzieci: „Sobótka”. 16.40 Dla młodych widzów: „Harcerskie popołudnie”. 17.35 „Nie tylko dla pań”. 17.55 „Hetti” — film ang. („Rodzina Straussów”). 18.45 „Grodzina Orfeusza” — mag. muz. 19.20 Dobranoc. 19.30 Monitor. 20.20 Filmy z Marleną Dietrich: „Destiny znów w siodle”. 21.50 Dziennik. 22.10 Wiadomości sportowe. 22.20 „Przewidziona historia Leśniczanki Krysi” — komedia muzyczna. 23.10 Kronika z Międzynarodowych zawodów narciarskich w Zakopanem. 23.25 Śpiewa Helena Vondraczkowa — program TV Czechosł.

Piątek, 8 marca

7.30 Program dnia. 7.45 Koncert życzeń. 11.05 Mistrzostwa świata w jeździe figurowej na lodzie. 13.00 Operetka. 15.00 Filmy animowane. 15.30 Narciarstwo. Puchar Świata. 16.05 Wieczór świąteczny w Ostankino. 18.00 TV teatr miniatur. 19.00 Czas. 19.30 Estrada. 20.00 Mistrzostwa świata w jeździe figurowej na lodzie.

Sobota, 9 marca

7.00 Program dnia. 8.30 Muzyczna. 8.45 Przegląd międzynarodowy. 8.55 Mistrzowie filmu białoruskiego. 9.45 Koncert życzeń. 10.15 Komedia filmowa. 12.00 Otwarcie III zimowej spartakiady narodów ZSRR. 14.00 Koncert życzeń. 14.30 Filmy animowane. 15.00 W świecie zwierząt. 16.15 III zimowa spartakiada narodów ZSRR. 16.30 Film dokument. 17.35 Spektakl TV. 19.00 Czas. 19.30 Mistrzostwa świata w jeździe figurowej na lodzie.

Niedziela, 10 marca

7.00 Program dnia. 11.00 Film fab. 13.20 Knot. 13.30 Panorama międzynarodowa. 14.00 Klub filmowy. 15.00 Mistrzostwa świata w jeździe figurowej na lodzie. 17.30 Koncert Magomajewa. 19.00 Czas. 19.30 c. d. koncertu. 20.40 Program sportowy.

ЛЮБІМЫ

Анатоль Казімерук

Кожную раніцу тысячы людзей наша горада Беластока спяшаюцца на работу, на заводы і фабрыкі, у спудзельныя працы і майстэрні, у лабараторыі і дзяржаўныя ўстановы. Кожную раніцу некалькі тысяч чалавек прыходзіць на фабрыку „Прылад і ўхватаў“. Сярод іх і Анатоль Казімерук.

Чалавек шчаслівы, калі яму добра ў яго калектыве, калі ён любіць калектыв і калектыв любіць яго. Анатоля Казімерука любяць рабочыя, майстры, інжынеры і кіраўніцтва прадпрыемства за яго сціпласць, за саліднасць у працы, за чалавечнасць. Працуе ён тут ужо восьмы год, пачаткова быў шліферам, а цяпер ён тэхнічны кантралёр. Любіць сваю працу, ды і зарабляе добра.

Калі вучыўся яшчэ ў пачатковай школе ў Саках (Гайнаўскі павет), дзіцячая цяга да машын прывяла яго ў прафесійнальную школу ў Гайнаўцы. Пасля стаў працаваць на металапрацоўчай фабрыцы „Прылад і ўхватаў“ у Беластоку. Паступіў у механічны тэхнікум, які закончыў у мінулым годзе. Цяпер разам з сястрой Галіяй, якая закончыла эканамічны тэхнікум у Беластоку і ўжо працуе, Анатоль будзе ўласны мураваны дом пад Беластокам у Клеасіне.

Анатоль Казімерук і Ірэна Шастоўская.
Фота Я. Цялушэцкага.

— Як пабудуем дом — сказаў ён, — буду жаніцца. — Вось мая будучая жонка, — узяў ён за руку прыгожую дзяўчыну

і дадаў: яна таксама працуе і вучыцца. А дзяўчына прыветліва ўсміхнулася, глянула на Анатоля і разам з ім пачала адказваць на мае пытанні. Сядзелі мы тады разам у клубе гарадскога аддзела БГКТ у Беластоку. У гэтым жа клубе Анатоль і пазнаёміўся са сваёй каханай дзяўчынай Ірэнай Шастоўскай, якая працуе прадаўшчыцай у „Гальцы“ і вучыцца ў вячэрнім эканамічным тэхнікуме. Сама яна з Войшкаў. Ужо не раз са сваім будучым мужам ездзіла і да сваіх, і да яго бацькоў. Але тут, у клубе БГКТ, у іх яшчэ адна сям'я, сям'я людзей, якія любяць беларускую культуру. Анатоль Казімерук ужо тры гады ўзнавальвае раду клуба і з'яўляецца асноўным застрэлышчыкам мастацкай самадзейнасці. Члены БГКТ і яго сімпатыкі нягледзячы на ​​апатэтычныя жартоўныя сцэнкамі падчас мастацкіх выступленняў самадзейнікаў гарадскога аддзела БГКТ. Цяпер ён з'яўляецца членам танцавальнай групы аддзела, якая працуе пад кіраўніцтвам Янкі Крупы. Першае сваё выступленне танцавальная група падрыхтавала на ўрачысты вечар, прысвечаны міжнароднаму дню жанчын.

— Я з'яўляюся членам БГКТ ад 1967 г., — сцвярджае Анатоль Казімерук. — Жывуся моцна з БГКТ-оўскім калектывам і іду сюды і выходжу адсюль з задавальненнем і радасцю. Тут мой другі (апрача фабрычнага) калектыв, які неабходны мне для жыцця: калектыв таварышаў, калектыв прыяцеляў.
Міхась Хмялеўскі

ПЕРАД МАТУРАЙ

Вучням апошніх класаў ліцэя засталіся лічаныя дні да канца года і да матуры. Гэта такі час, калі ўсе бяруцца за работу, каб добра падрыхтавацца да вялікага і цяжкага экзамена.

У лютым адбыліся ў ліцэях папулярныя стадыёўкі. Вучні чацвёртых класаў Бельскага беларускага ліцэя наладзілі стадыёўку ў пачатку лютага. Дзякуючы вялікім пачаткам дырэкцыі, настаўнікаў і бацькоў, баль удаўся на славу.

Пачаўся ён у 16 гадзін танцамі ў суправаджэнні аркестра „Нэвэні“. Асабліва маляўніча выглядаў паланез ў выкананні вучняў IV класаў. Танцы адбываліся ў прыгожа прыбранай фізкультурнай зале.

Потым усе пайшлі на супольную вячэру. Былі палымныя і натхнёныя прамовы, пажаданні і заклікі да вучобы, да далейшага паглыблення сваіх ведаў. Настрой быў урачысты. Настаўнікі, бацькі і вучні спявалі песні — нашы, беларускія.

А ў панядзелак, на ранішнім апэлі дырэктар пахваліў нас за прыкладныя паводзіны і за добрую падрыхтоўку бало.

Яўген Семянюк

ДА НАС ПІШУЦЬ — АДКАЗВАЕМ

ЛЁС ЧАЛАВЕЧЫ

Наш сталы чытач і карэспандэнт Мікалай Панфілюк звярнуўся да рэдакцыі з пытаннем пра далейшы лёс яго дзядзькі Мефодзія Панфілюка — аднаго з герояў кнігі палкоўніка Яна Анаціка „Падшчаслівай зоркай“ (Jan Onasik, „Pod szczęśliwą gwiazdą“, Warszawa, 1970). У кнізе, як вядома, гаворыцца, што ў канцы мая 1943 года Ян Анацік быў накіраваны ў Маскву на падрыхтоўку да выканання спецыяльнага задання ў тылу ворага, а Панфілюк застаўся ў сваёй воінскай часці. Ад гэтага моманту аўтар ужо не ўспамінае аб Панфілюку.

Мы звярнуліся да палкоўніка Яна Анаціка з просьбай паведаміць, што яму вядома пра яго сябра з ваенных год. Я. Анацік сказаў, што, на жаль, больш ужо не сустраўся з Панфілюком. Толькі пасля вайны даведаўся, што ў славацкай Курскі б'тве (5 ліпеня — 23 жніўня 1943 года) прымаў удзел воінская часць, у якой служыў Панфілюк. Але ён загінуў не ў б'тве, а па сваёй неасцярожнасці трапіў пад колы цяжніка на лініі Курск — Варонеж. Так, на жаль, людская смерць бывае часам недарэчнай.

Кнігу Яна Анаціка можна знайсці толькі ў бібліятэках, у продажы яе ўжо няма.

Шчасця большага няма ў зярняці, як на ніве роднай прарасці і да сонца коласам узняцца, гімнам несьмяротным аб жыцці.

Валянцін Таўлай

„Культура“ аб творчасці ВАСІЛЯ БЫКАВА

Вядомы польскі часопіс „Культура“ ў нумары ад 17 лютага змясціў артыкул Эноны Мацужанкі „Быкаў — равеснік „Калумбаў“. Мацужанка, выдатны знаўца літаратуры, напісала гэты артыкул пры нагодзе з'яўлення польскага перакладу кніжкі Быкава „Сотнікаў“.

„Беларус Васіль Быкаў з'яўляецца равеснікам Братнага, Чэшкі, Залеўскага; калі наткрыху і малодшы ад іх, гэтаксама на парозе сталасці паспытаў вайны, прымаючы ў ёй непасрэдны ўдзел. Гэтаксама, як яны, не здолее і не хоча пакінуць пазначаны ёю вобруб маралі ды псіхікі. Можна сказаць, знаходзіцца ва ўсім гэтым больш учэпіста, чымсьці яго польскія сябры. Вайна, дылема, якія высоўвала яна перад чалавекам, героізму, ахвярнасць, здрада і трусасць — адкуль і якім чынам гэтыя крайне розныя пачуцці ды паводзіны кіравалі людзьмі, што рашала аб тым, што адзін гінуў з годнасцю, да канца не пакідаючы думкі аб выратаванні іншых, нават і не думаючы аб здрадзе блізкіх, а побач такі самы, здавалася б, чалавек адракаў ад сваіх галоўных перакананняў, ратуемы толькі сваю скуру, — вось пытанні, ад якіх пакутуе пісьменнік у дваццаці пяць гадоў пасля заканчэння вайны, і паказвае іх у сваёй прозе. Выдатнай прозе, свежай,

драматычнай, узбагачаючай савецкую літаратуру, прысвечаную другой сусветнай вайне, — апынуўшыся адразу побач Сіманова, Някрасава, Бека, Бондарава, — піша З. Мацужанка.

Яна дае агульны агляд творчасці пісьменніка, якога польскі чытач упершыню заўважыў у 1970 годзе, пасля выхаду „Альпійскай балады“.

Гаворачы аб „Сотнікаве“, Мацужанка піша:

„На полі бою застаюцца „пераможцы“ — гітлераўскія паліцыянты і дабраахвотнікі ў паліцыянты, былы партызан, спадарожнік Сотнікава. Ні подлы, ні дрэнны. Проста слабы, закаханы ў сябе і жыццё. Аўтар не дае нам простага каментарыя, падказваючы асуджэнне. Рыбак павінен сам сябе асудзіць. Разуме ўжо, што жыццё можа абазначаць таксама і тое, калі нельга чакаць ніякага ратунку. Апрача смерці няма іншых уцекаў з рады зраджання“.

Мацужанка звяртае ўвагу на біяграфічны факт: Быкаў вывучаў скульптуру. Гэта шмат што тлумачыць. „Быкаў сваіх літаратурных герояў як бы рэзбіць у слове, ды ашчадна рэзбіць, па-сучаснаму, пазбаўляючы іх усялякіх лішніх падрабязнасцей (...) Учынкі вырашаюць аб чалавеку, але гэтыя ўчынкі фармуюцца пад уплывам складаных імпульсаў. У канчатковым разліку гэта гісторыя нясе адказнасць за тое, што чалавек робіцца подлым. Але ў рамках гэтых гістарычных магчымасцей, урэшце-рэшт невялікіх, менавіта чалавек можа выбраць лепшы або найгоршы з найгоршых: варыянт салідарнай смерці або ратунку, горшага ад яе“.

Мацужанка звяртае ўвагу — у заканчэнні свайго артыкула — на надта добры польскі пераклад кніжкі Быкава, зроблены Андзем Дравічам.

Сакрат Яновіч

КАРЭСПАНДЭНТ ГОДА

Як мы ўжо паведамілі, найбольш актыўным карэспандэнтам „Нівы“ ў 1973 годзе аказаўся Мікалай Панфілюк, пісьманосец з Дубіч Царкоўных Гайнаўскага павету (на здымку справа).

Аму і была ўручана першая ўзнагарода рэдакцыі. Уручае ўзнагароду член рэдакцыі М. Хмялеўскі.

Прыпамінаем, наш конкурс працягваецца ў гэтым годзе. Запрашаем да яго ўсіх нашых чытачоў.

Задрыпанка

МАЯ ПАКУТА

Вось я і пад новай страхой. Эманальныя праменні задрыпанскага сонца прыпякаюць мяне і ў даслоўным значэнні.

Пасля культурнай рэвалюцыі Кастусь, гэты завадатар задрыпанскіх хунвейбінаў, які з поўным разлікам рыхтаваў мае распяцце, раптам пераўтварыўся ў майго добразачыліца і прапанаваў паслаць мяне ў дом адпачынку (хай набярэ сіл і гартуецца ў эманальнай дзейнасці: дзе, як не ў такім мурашніку, найзручней пашыраць нашы ідэі!).

Якая гуманнасць! Якая дбайнасць аб грамадскіх інтарэсах!

На фарміраванне ў задрыпанцаў такой думкі і разлічваў Кастусь. Хітрасць яго тактыкі зразумей я, апынуўшыся ў прыбытку сацыяльных заваяванняў працоўнага людю.

Які ж тут у чорта адпачынак?! Гэта дом пакуты!

І не толькі таму, што па паркеце хадзіць цяжка: ногі коўзаюцца. Гэта сапраўдны мурашнік, і твая клетка, здаецца, у самым яго цэнтры. Знізу раве іграючая шафа (салон музыкавання), зверху тупат (не інакш, пасялілі там табун каней), за спіною, у калідоры гудуць пыласосы, справа (за сценкай) шыпіць стары на старую, злева (за сценкай) квокача старая на старога. Мікалаеўскія парачкі спіліся ноччу і цяпер вінаватых шукаюць. Не ратуе карціны і акно: голая дрэвы толькі ўзмацняюць сум.

Сум? Ты ж у мурашніку! Не павінен сумават. Столькі там мурашак! Вось менавіта. Прыпаўзлі яны з розных куткоў, атручаныя бытучым сярод мурашынскага роду поглядам, што трапілі ў ачаг распусты. Таму нават пары з салідным стажам вяртаюцца тут у дэбютанцкую стадыю звышрэўнасці і пры з'яўленні адзінокай мурашкі (абавязкова, распуснік!), прыскакаюцца да сябе мацней і смаляць вачыма адзінокага бліжняга. Яна бліская трапяткой дапытлівасцю, а ён глядзіць так, што калі б мог, спяляліў бы цябе.

Бедныя мурашкі, нястомныя стваральнікі неабдымных ілюзій.

Тут, Кастусь, ім не да нашых ідэяў. Ды ты аб гэтым добра ведаў!

Хацеў было раскажаць пра Задрыпанку прыбіральшчыцы, але ў той былі свае клопаты.

— Калі хочаце мець свежы ручнік, — сказала яна мне, — дык стары кінце на падлогу: гэта будзе знак для мяне.

Вачу, на вешалцы два свежанькія ручнікі. Ці ж не хопіць іх на два тыдні? Ды ў мяне і свой ёсць. Думаў, адным абдысся. Але прыбіральшчыца кажа, што свайго брудзіць не трэба. Хай і так будзе, пытанне не заслугоўвае большай увагі. Але калі на другі дзень з'явілася мая заступніца і прапанавала прынесці снаданне ў пакой, я зразумей, што бяруць тут мяне не за таго, кім я ёсць.

— Я не калека, — кажу ёй. — Сам схаджу ў сталовую (паверхам ніжэй).

І што вы скажаце? Абразіў прафесійнальную гордасць прыбіральшчыцы. Больш яна нічога не прапанавала, перастала нават здзіўляцца, што патрапляў прыбраць тапчан (пан так прыгожа заслаў!). Што магла падумаць? Відаць, адно: дзярэўня!

Ну, бо ж і не пан. Хай сабе іншыя пануюць, хай іх Рудчык велічае (чытай яго „Баль на чатырыста пар“), я ў гэту ролю не гаджуся.

Праўда, нядрэнна было б з'есці ў сваім пакоі. А то дзвынкнеш лыжачкай, мацней сербанеш, і ўся зала на цябе ўтаропілася. Асуджаюць. Цяжкі мне гэты этыкет: ясі і смаку не чуеш. Ну, але ці лягчэй заказваць ежу ў пакой? Ад сораму згарэў бы.

А якія пакуты пераадолець мусіш, трапіўшы ў курортнае сутарэнне! Там зачараваная сцяна. Якіх толькі на ёй няма бутэлек! І ў кожнай жа адпаведны змест.

Але ў дэгустацыйнай галіне дужа не здабыў: грошы, адведзеныя Гап-кай (снілася кожную ноч), дзейсна абмежавалі паглыбленне ведаў. Гэта была мая сцяна плачу. А назвалі месцай „Пякелкам“. Відаць, хрышчонымі бацькамі былі вопытныя рэлігіязнаўцы. Не меншыя, у кожным выпадку, чым Кастусь, які засудзіў мяне на пякельныя кругі курорта.

Радуйся, антыхрыст! Ты перамож.

ДЗЗ

„Ніва“
№ 10 (941)

10 сакавіка 1974 г.
стар. 3

Пачатак на стар. 1

20 год 3 РОДНАЙ ПЕСНЯЙ

ныя гумарам і сатырай вязанкі задзёрных частушак і прыпевак на актуальныя тэмы, складзеныя самімі харыстамі ці іх важным Нінай Мушыньскай. А ўсё гэта звязана мастацкім словам, вершам, а часам гумарэскай. Сапраўдная народная мастацкая, непасрэднасць і дасцігнасць — вось чым паланіў і палоніць гарадоцкі хор любога слухача.

— Хор наш за дваццаць год перажыў многа і цяжкага і прыемнага, — успамінае Ніна Цыванюк, што спявае ў калектыве ад пачатку яго існавання. — Бывала і так, што на выступленні ездзілі ў трактарным прычэпе, а то і цэлы месяц з дня ў дзень забірала нас машына і вазіла вечарамі па вёсках. А запрашалі нас і на вялікія агульнадзяржаўныя ўрачыстасці. Бадай ад 1954 па 1964 з году ў год мы неслі вянок Беларастоцкі на цэнтральных дажынках, былі на адкрыцці Палаца навукі і культуры ў Варшаве. І заўсёды мы з аднолькава вялікім пашанаваннем адносімся да нашых слухачоў, ці гэта будучы людзі, толькі што прыйшоўшыя з поля, ці дзяржаўныя дзеячы і працаўнікі навукі — усім імкнемся данесці прыгажосць нашай мовы і песні, што мы вынеслі з дзяцінства, а яны нам засталіся назаўсёды самымі дарагімі.

Гарадоцкі калектыву выступаў на Першым арганізацыйным з'ездзе Беларускага грамадска-культурнага таварыства ў 1956 годзе і ад таго часу не было ніводнага важнейшага мерапрыемства, што праводзіла БГКТ, у якім не прымаў бы ён удзелу. Гарадок быў і ёсць неад'емнай часткай нашага мастацкага руху, яго аздобай і ўзорам. Ён часта гасцяваў на старонках „Нівы“, аб ім шмат пісалася ў кніжных выдавецтвах БГКТ.

— З хорам я ўжо працую сем год, — заўважае музычны яго кіраўнік і акампаніатар Сцяпан Копя — настаўнік гарадоцкай гміннай школы. — Рыхтуемца мы і перажываем на кожным выступленні, але асабліва на цэнтральных аглядах мастацкай самадзейнасці нацыянальных меншасцей і іншых канцэртах, калі нам выпадае гонар прадстаўляць нашу родную песню. Так шчасліва складалася дагэтуль, што ніколі ў нас не было правалу, заўсёды выходзілі пераможцамі або займалі адно з першых месц.

Днямі мы звярнуліся да Ніны Мушыньскай з просьбай выказаць свае пажаданні ў сувязі з юбілеем калектыву. — Хору нашаму жадаю, — сказала яна, — каб ён далей развіваўся, займаўся народнай беларускай песняй і не толькі даўняй, але і той, што паўстае ў нашыя дні. Маладым членам калектыву — многа адвагі, ахвоты і запалу ў працы. Слухачам — самых прыемных уражанняў ад нашых выступленняў.

Галоўнае праўленне БГКТ, „Ніва“, усе прыхільнікі беларускага народнага мастацтва ад усяго сэрца жадаюць нашаму слаўнаму і нястомнаму гарадоцкаму хору многіх-многіх год далейшых выдатных мастацкіх здзяйсненняў.

М. Гайдук

Фота Р. Сянько і П. Савіцкі

ПАДПІСКА НА „ГАЗЕТУ БЕЛАСТОЦКУЮ“

Закончыўся конкурс на падпіску „Газеты Беларастоцкай“ — органа ВК ПАРП у Беларастоку. Конкурс працягваўся ад мая да снежня 1973 г. Першае месца камісія прызначыла Мікалаю Лапуху — пісьманосцу з Орлі. III месца заняла Ніна Грыгарук, начальнік пошты ў Орлі. IV месца — пісьманосец з Міхалова Яўгеній Войка. Разам 16 чалавек атрымалі ўзнагароды. Пераможцаў віншаваем.

Спадымаем, што ўсе пісьманосцы і начальнікі пошт пастараюцца, каб і ў падпіску „Нівы“ дасягнуць яшчэ лепшых вынікаў. (мг)

„Ніва“ 10 сакавіка 1974 г.
№ 10 (941) стар. 4

СЫР З ЗАБЛУДАВА

Малачарня ў Заблудаве Беларастоцкага павету прадукце сыр розных гатункаў: „Мысліўскі“, „Ліліпут“, „Грыфіцкі“. Сыр „Грыфіцкі“ — гэта навічка на нашым рынку. Яго прадукцыйны працэс складаны, але затое дашчэй нашы паднябэнні! Заблудаўскае прадпрыемства пераняло прадукцыю „Грыфіцкага“ сыра з Грыфіцаў Шчэцінскага ваяводства — адтуль яго назва.

Прадпрыемства перапрацоўвае больш 20 тысяч літраў малака ў суткі. Працуе тут 30 чалавек. Прадукцый кіруюць Данута Усціновіч (кіраўнік з 20-гадовым стажам працы), Галена Власюк (намеснік кіраўніка па справах прадукцыі), Малгажата Паўлоўская (лабарант).

Тэкст і фота

Я. Цялушэцкага

Заблудаўскі сыр рэкамендуе Малгажата Паўлоўская.

Пачатак на стар. 1

ЗБОВІД

„Ніва“: Члены вашай арганізацыі прымалі непасрэдны ўдзел у падзеях, якія састаўляюць нашу гісторыю на працягу мінулага паўстагоддзя. Што робіць ЗБОВІД, каб гэты гістарычны вопыт перадаць наступным пакаленням?

Старшыня: Нашы члены, асабліва афіцэры запаса, штогод праводзяць сотні сустрэч са школьнай, рабочай і вясковай моладдзю. Для прыкладу, у 1970 годзе такіх сустрэч было на Беларастоцкім звыш 1200. У час гэтых сустрэч нашы актывісты расказваюць аб сваіх перажываннях, раз'ясняюць актуальную палітыку партыі, знаёмяць моладзь з рэвалюцыйнымі і баявымі традыцыямі нашага народа.

У гэтай галіне шмат зрабіла Гістарычная камісія, якая дзейнічае пры акруговым праўленні. Вялікую актыўнасць праявілі аддзелы гэтай камісіі ў Бельску, Саколцы і Элку. Яны дапамагалі ў арганізацыі конкурсаў, выставак і „куткоў нацыянальнай памяці“ ў шко-

лах. Вучні ў сваю чаргу, асабліва гарцэры, дапамагаюць запісваць успаміны нашых членаў. Для прыкладу, у Саколцы вучні сабралі амаль 80 расказаў пра падзеі, сведкамі якіх былі збавідаўцы. Цяпер у нашых архівах захоўваецца звыш 230 запісаных успамінаў. Гэта даволі багаты гістарычны матэрыял. Да яго адклікаўся Аляксандр Амільяновіч, калі пісаў сваю аповесць „На жалезным шляху“, карыстаўся ім аўтары інфарматараў аб Райску, які ў мінулым годзе быў адзначаны „Крыжам Грунвальду“ і аб „Ізбе памяці Сяргея Прытыцкага“ ў Гаркавічах. Гэтымі ўспамінамі зацікавіліся таксама беларосткія вучоныя, якія вывучаюць перыяд гітлераўскай акупацыі на Беларастоцкім.

„Ніва“: Як ЗБОВІД дбае аб матэрыяльных справах сваіх членаў?

Старшыня: Быт нашых членаў многа палепшыўся ад часу, калі два гады таму назад урад устанавіў Праўленне па справах ветэранаў, якое атрымала правамоцтвы міністэрства. Дзяржава прызначае цяпер даволі вялікія сумы грошай на дапамогу збавідаўцам. У Беларастоцкім ваяводстве, напрыклад, выплацілі мы 2 мільёны 626 тысяч злотых на беззваротныя пазыкі, апрача гэтага нашы члены атрымалі 366 тысяч злотых на зваротныя пазыкі, а таксама карысталіся пунёўкамі ў санаторыі і ў дамы адпачынку. Многія нашы члены атрымоўваюць пастаянную грашовую пенсію.

„Ніва“: Шчыра дзякуем за размову і жадаем поспехаў у вашай высакароднай дзейнасці.

Віктар Рудчык

Многа белай фарбы ў вайны

Анатоль Шутко з'яўляецца сакратаром гуртка ЗБОВІД на раён „Тысячагоддзя“ ў Беларастоку. Гэта вельмі добры і ветлівы таварыш. Усе збавідаўцы паважаюць яго за прастату характару і за добрую бескарысную працу.

Анатоль Шутко нарадзіўся ў 1926 годзе ў сям'і беднага селяніна. У 1944 годзе, калі Беларастоцкіна была вызвалена ад гітлераўскіх захопнікаў, васемнаццацігадовы Талік запісаўся дабраахвотнікам у Войска Польскае і, узяўшы ў рукі ружжо, пайшоў памагаць дабіваць ненавіснага ворага. Ужо ў 1945 г. быў камандзірам узвода.

Пасля вайны Таліку давялося ваяваць яшчэ і з тымі, хто хацеў не дапусціць, каб мацавалася народная ўлада. „З унутраным ворагам ваяваць было яшчэ цяжэй, — гаворыць Анатоль, — чым на фронце, таму што ніколі невадома было, адкуль і калі спадзявацца атакі“.

„Аднойчы наша група, — прадаўжае Шутко, — ішла праз сяло ў Хрубашоўскім павеце, і раптам, адкуль ні вазьміся, пасыпалася на нас чарга з кулямёта. Група салдат залягла. Пачуліся енікі раненых, а кулямёт вядзе свой абстрэл даволі трапна. Мы нічога не можам зрабіць, таму што ён у бункеры, ды добра замаскіраваны...“

Тады Талік бярэ вязку гранат, паўзе да сховішча і кідае. Кулямёт змаўкае. За гэты подзвіг Талік атрымаў яшчэ адзін баявы медал.

Цяпер ён у ранзе афіцэра і мае цэлы шэраг медалей. Працуе на Беларастоцкім прадпрыемстве будаўнічых элементаў. Твар і вочы ў яго маладыя, ды валасы сівыя. Як гаворыцца ў савецкай песні: „...слишком много белой краски у войны“.

Васіль Петручук

Моладзь аб сучаснай сям'і

мужчынамі падставовай грамадскай ячэйкі — сям'і.

Сённяшняя моладзь лічыць аднак, што перад гэтым неабходна атрымаць канкрэтную прафесію, каб мець адпаведныя сродкі і ўмовы для існавання новай сям'і. Усе ўдзельнікі анкетны пацвердзілі, што хлопец, на іх думку, павінен быць на некалькі гадоў старэйшы за дзяўчыну.

Што датычыцца колькасці членаў сям'і, дык погляды моладзі вельмі падобныя. 3 96 чалавек 5 лічыць, што ў сям'і павінна быць толькі адно дзіця, 44 асобы (у тым ліку 26 хлопцаў) — што двое, 40 чалавек (у тым ліку 24 дзяўчыны) — што трое, і 5 асоб хацела б мець большую колькасць дзяцей ў сям'і. Такім чынам, больш 95 прац. удзельнікаў анкетны лічыць, што сучасная сям'я ў нашай краіне павінна мець двое і больш дзяцей.

Дзе б хацелі жыць маладыя людзі? 68 чалавек маюць ужо наконт гэтага канкрэтную думку: 7 — у прыгожай, маляўнічай, сучаснай вёсцы; 35 — у малым мястэчку ля ракі ці возера, недалёка ад лесу (марыць аб гэтым 20 дзяўчат), 13 чалавек — у сярэднім горадзе і 13 — у вялікім горадзе. Малыя гарады прыцягваюць моладзь чыстым паветрам і цішынёй, што карысна ўздзейнічае на псіхічнае і фізічнае развіццё чалавека.

84 асобы акрэслілі свае адносіны да працы мужа і жонкі, 64 асобы (сярод іх 37 хлопцаў) лічаць, што ў сям'і павінны працаваць муж і жонка. 19 чалавек (у тым ліку 10 хлопцаў) хоча, каб па старапольскаму звычаю працаваў толькі муж, а жонка займалася домам і выхаваннем дзяцей. Толькі адна дзяўчына

лічыць, што павінна працаваць толькі жонка. Паводле думкі 18 чалавек, жонка павінна спыніць працу на перыяд выхавання дзяцей ва ўзросце ад 1 да 3 год.

Моладзь хацела б, каб стваралася ўсё больш прадпрыемстваў калектывнага харчавання. Карыстаючыся іх паслугамі, бацькі будуць мець больш часу на выхаванне дзяцей і адпачынак. 3 96 чалавек для 27 (у тым ліку для 19 дзяўчат) найлепшай формай адпачынку пасля працы быў бы шпацыр, кіно ці тэатр. 38 чалавек (у тым ліку 19 дзяўчын) лічаць, што найлепш можна адпачыць, едучы за горад — у лес, на раку і г.д. На думку 31 асобы (у тым ліку 17 дзяўчын), найлепш рэгенеруе сілы адпачынак у дамах адпачынку; дзеці ў час летніх і зімовых канікулаў бацькі павінны пасылаць у лагеры ці на турыстычна-краязнаўчыя экскурсіі, якія дазваляюць адпачыць, пазнаёміцца са сваімі раўеснікамі з іншых рэгіёнаў краіны, наведаць маляўнічыя куткі краіны і ўбачыць яе дасцягненні.

Вельмі хваляе моладзь справа кватэры. На гэту тэму выказалася 71 асоба. 38 асоб лічаць, што кватэру павінны купіць бацькі, сістэматычна адкладаючы грошы на спецыяльную „кватэру“ ашчадную кніжку (прычым перыяд гэты павінен лічыцца як членскі стаж). 5 дзяўчат лічыць, што кватэру павінна расстарацца жонка, а 5 чалавек — што муж.

Погляды моладзі на сучасную сям'ю, такім чынам, вельмі звязаны з нашай рэчаіснасцю, перапоўненыя клопатам аб развіцці і будучыні нашага народу і краіны.

Янка Зенюк

Марнатраўства ў Гайнаўцы

на вуліцы Ліповай

Ваяводская спудзеленія спажываўцаў — адзел у Гайнаўцы, паставіла пабудаванне спажывецкую краму на вуліцы Ліповай у Гайнаўцы — каля вуз-какалейкі.

Ёсць там спажывецкі кіёск, ды хоць працуе на дзве змены, не ў сілах абслужыць усіх пакупнікоў, і людзі вымушаны хадзіць за пакупкамі ў цэнтр горада.

У 1972 годзе быў выдзелены пляц для будовы новай крамы. Пляц прыгожа абгарадзілі, назвозілі будаўнічых матэрыялаў. Жыхары суседніх вуліц ценшыліся, што хутка прыйдзе канец клопатам з пакупкамі. Але ценшыліся рана. Прыйшоў канец энтузіязму. Усё заглохла. Агароджа знішчылася. На кучы жвіру гуляюць дзеці. Страты ў будаўнічых матэрыялах дасягаюць 10 тысяч зл. Хто гэтыя страты зверне?

Ужо два гады людзі чакаюць новай крамы і кожны дзень, купляючы ў кіёску, паўтараюць, што справай гэтай хтосьці павінен заняцца.

Я, дарагая рэдакцыя, кірую справу да вас. Мо вы паможаце ліквідаваць такое марнатраўства будаўнічага матэрыялу? Яго трэба схаваць, каб не нішчэў далей. А мо пачнецца ўрэшце будова доўгачаканага і патрэбнага ў гэтым месцы горада Гайнаўкі гандлёвага павільёна?

Раса

У гуранскай школе

Школа, настаўнікі — гэта цэнтр культуры вёскі. Калі ў гуранскай школе бывае ўрачыстасць, дык яна не толькі для школьнікаў. На яе ахвотна прыходзяць бацькі, бо ведаюць яны, што іх дзеці пад кіраўніцтвам настаўнікаў падрыхтуюць мастацкую частку, што выступаць перад імі і з вершамі, і з песнямі, і са скетчамі. А ўжо калі ў школе навагодняе ёлка, дык абавязкова ёсць аркестр. І пасля афіцыйнай і мастацкай часткі распачынаецца танцавальная вечарына, якой асабліва задаволены старшакласнікі. Такія чатырнаццацігадовыя і шнаццацігадовыя хлопцы і дзяўчаты любяць патанцаваць. Бацькі таксама любяць пабываць на такіх вечарынах. Вялікі школьны калідор тады ўпрыгожаны так, што прыемна паглядзець, і гэта таксама стварае ўрачысты настрой. Да канца школьнага года заплывана яшчэ некалькі падобных школьных вечарын. (мх)

Там, дзе верхаводзяць жанчыны

Дзе як дзе, але ў вёсцы Кур'яны Бельска-Падляскага павету на першым плане жанчыны. Найактыўнейшы тут гурток высковых гаспадынь (КГВ). Кабеты дайшлі да вываду, што найлепш супольна вучыцца таму, як варыць, пячы, рабіць кампоты, вышываць, шыць вопратку або коўдры. І так, у дружнай кампаніі і ў згодзе працуюць ужо 15 год. КГВ нязменна вядзе настаўніца Яніна Гжэгорчык. Адна з цікавых форм працы ў жанчын з Кур'ян — «каляндар імянін». У дзень імянін той ці іншай жанчыны ўсе члены КГВ наведваюць яе дома, прыходзячы з пажаданнямі і з падарункамі. «Каляндар імянін» мае тут доўгую традыцыю.

У штодзённым жыцці клапатлівых гаспадынь арганізуюць супольную гадоўлю куранят, вырошчваюць малавядомую агародніну, павышаюць гігіену малака.

У клубе «Рух» яны выступаюць з п'е-

самі, песнямі, слоўна-музычнымі мантажамі. Працай клуба кіруе Леанарда Жукоўская. Існуе ён ужо 10 год. Пад кірункам Л. Жукоўскай працуюць гурток юных жывапісцаў і тэатральны гурток. Асабліва члены тэатральнага калектыву даволі часта выступаюць перад высковай публікай. Самадзейнай справе многа часу прысвячаюць Ірэна Галубовіч, Гражына Хмяльніцкая, Лявон Галубовіч.

Клуб у Кур'янах часта наведваюць журналісты, пісьменнікі, акцёры. Разыходзіцца многа экзэмпляраў прэсы і кніжак. Леакадзія Жукоўская мае ўжо ў гэтым вопыт. Арганізуе кніжныя латарэі, кірмашы, конкурсы, згадуй-згадулі. Умее зацікавіць кніжкай або інфармацыяй ці артыкулам у газеце.

Клуб «Рух» у Кур'янах адзін з лепшых у павеце. Між іншым таму, што ў ім верхаводзяць жанчыны. (ця)

Сакольская „сталярка“

Прадпрыемства будаўнічай сталяркі (ЗСБ) імя С. Прытыцкага ў Сакольні ўжо паўтара года прадукуюць ў асноўным вокны і дзверы на патрэбы будаўнічых прадпрыемстваў. Цяпер прадукуюць 800 тысяч метраў будаўнічай сталяркі рознага асартыменту. Працуе тут 1070 асоб. Палавіна ўсіх працуючых — гэта жанчыны. Па велічыні сакольскае „сталярскае“ прадпрыемства ўступае толькі падобнаму прадпрыемству ў Валаміне пад Варшавой. Рабочы калектыв малады. Яго сярэдні ўзрост 22—24 гады. Многія з рабочых упершыню знаёмяцца з працай у заводскім цаху, ды „вывучаюць“ прамысловасць.

Варта адзначыць, што ўвесь рабочы калектыв у гонар святкавання 30-годдзя Польскай Народнай Рэспублікі абавязуе дадаткова працаваць пяць нядзель па 6 гадзін.

Да людзей добрай работы належаць: Іяланта Кунда, Тадэуш Грынкевіч, Тэрэза Малішэўская, Мечыслаў Доўгірд, Зофія Міхалоўская, Чэслаў Грудзень, Анна Пушко, Ядвіга Хомка, Крыстына Галубовіч, Ядвіга Крэмп (на здымку), Галена Анісько, Галена Шаркоўская, Чэслаў Грышко, Вацлаў Сергавіцкі, Эдмунд Пухальскі і іншыя.

Тэкст і фота Я. Цялушэцкага

Маладая вопытная работніца Ядвіга Крэмп ля станка.

Самаход гэта не роскаш, а сродак перамяшчэння

Так пісалі вядомыя гумарысты Ільф і Пятроў. І вось, нягледзячы на тое, што я ніякі не Астас Бендэр і што „вялікім камбінатарам“ ніколі не быў, я ўсё ж купіў уласны самаход.

Уласны самаход за ўласныя, сумленна заробленыя грошы. Даруйце! Няма з чаго смяяцца. Я сам ведаю, што гэта гумарыстычна. А ўсё ж яно так. Мусяць жа ў канцы канцоў быць дзе-якія выключэнні, якія пацвярджалі б заканамернасць.

Адным словам, купіў і, не маючы гаража, паставіў пад вокнамі на падворку. Пяшчотна паглядзеў дзверцы, чула заглянуў у фары, пашлёпаў па багажніку і пабег дахаты клікаць жонку. Перакусіў на хуткую руку і зірнуў у вакно. Бачу, сусед ідзе, паглядае зайздросна на маю „цацу“. Глядзеў, глядзеў ды сплюнуў са злосці — і проста на пярэдняю шыбу. Я — шмату ў рукі, вядро з вадой, бягу. Ну і сволачны народ пайшоў!

Не паспеў добра выперці, калі выхадзіць і жонка. Пры ўсіх, як кажуць медальях. Тут і новы касцюмчык, і модныя боты, на пупе пояс з пабракушкамі. Крочыць важна. Носа кулаком не дастанеш. Ва ўсіх вокнах віднеюць расплюшчаныя на шыбах насы суседзяў.

А дзеці дзе? Ужо паспелі! Старэйшы, прыкусіўшы язык, круціць рулём. Малодшы глядзіць чортам, на выхлопнай трубе патрубцы прабаваў. Добра, што вядро з вадой на месцы. Шматгаю працёр. Да самахода трэба будзе, пэўна, узяць чыстую — каб, не дай бог, лакароўкі не забрудзіць.

Пасядалі ўрэшце. Глянуў на сваю каманду. Усе на месцах. Ключык управа, нага на педаль газу. „Пястунчык“ мой зачыхаў, кашлянуў разы два, урэшце фыркнуў і як не ірванецца ўперад — на агароджу проста. А тпр-у-у-у ты! А дзе ж у цябе тормаз, падліога? Шукаю нагою тут і там! Брыкнуў, завьіў і сціх.

Спакойна, толькі спакойна, павучаю сваю сямейку — так мяне настаўлялі на курсах. А як жа ж — слухаюцца. Старэйшы спакойна пацірае гуз, які набіў пры раптоўным тармажэнні, жонка — нагу, на якую я пачаткова, замест на тормаз, наступіў. Толькі малодшы, як заўсёды, хуліганіць — чамусьці смеяўся заліваецца. Усе суседзі да паўцела з закон павылазілі.

Памаленьку ўсё ж рушылі. Нават наш квартал два разы, амаль без някага выпадку, аб'ехалі. Гэта, не ўлічваючы цяжка перапаханай бабулькі і міліцыянера, які нас не толькі напахолаў, а яшчэ і аштрафаваў на соценку за штосьці там, — трэба будзе ў кодэксе праверыць.

Ну, і пачалося працавітае жыццё. Я паступова асвойваю падыход да машыны, з чым пасля дзвюх-трох умяцін на баках, дзе як справіўся, і спецпадыход да аўтарамонтных прадпрыемстваў ды механікаў, з чым справа шмат труднейшая. Хлопцы, замест уроку рыхтаваць, зганяюць з кузава вераб'ёў — таксама знайшлі паскуднікі, дзе гадзіць. А жонка, замест абед гатаваць, усё нашага „найдаражэйшага“ працірае, блеск на ім наводзіць.

Ну, гэта не бяда, бо варыць ёй і так не было б з чаго. Праўду казалі Ільф і Пятроў. Не роскаш я прыдбаў, а сродак перамяшчэння.

Мала, што ўсе мае шматгадовыя ашчаднасці перамясціліся ў касу „Матазблут“, мала што ўся мая зарплата рэгулярна перамяшчаецца ў рукі прадаўцоў бензіну, механікаў і міліцыянераў, то ўчора я яшчэ сам амаль што на той свет не перамясціўся, калі мне на шашы фурманка наперэз выехала.

Таму, сябры, не зайздросце нікому самаходу. Паверце! Сапраўды не роскаш гэта, а проста сродак перамяшчэння.

Ларс

БЕЛАРУСЬСЬКІЯ КНІГІ

У кнігарні „Дом кнігі“ ў Бельску Падляшскім, вул. Міцкевіча 68, можна набыць наступныя кнігі на беларускай мове:

Купала Янка, Публіцыстыка, 1972, стар. 296, цана 7 зл.

Кнігу складае публіцыстычная спадчына Янкі Купалы — артыкулы, нарысы, рэцэнзіі, прамовы, успаміны, інтэрв'ю і іншыя публіцыстычныя творы.

Машара Міхась, Вершы, 1971, стар. 416, цана 9 зл. 50 гр.

У гэты аднатомнік увайшлі выбраныя творы старэйшага беларускага паэта, які свой творчы шлях пачынаў яшчэ ў 30-тыя гады ў Заходняй Беларусі.

Пушча Язэп, Вершы, 1968, стар. 176, цана 5 зл. 80 гр.

Зборнік выбраных вершаў беларускага паэта старэйшага пакалення, які памёр у 1964 годзе.

Навуменка Іван, Тая самая зямля, 1971, стар. 208, цана 3 зл. 60 гр.

У кнігу ўвайшлі апавяданні розных год аб выпрабаваннях савецкіх юнакоў і дзяўчат у суровыя гады Вялікай Айчыннай вайны.

Вытокі песні, 1973, стар. 336, цана 10 зл. 60 гр.

Вельмі цікавая кніга! Яна складаецца з аўтабіяграфій беларускіх пісьменнікаў розных пакаленняў. У выданні 55 аўтараў піша аб сабе, сваім жыцці і творчасці.

Беларуская літаратура, 1971, стар. 336, цана 9 зл. 40 гр.

Падручнік, які адрасавана для сярэдніх спецыяльных устаноў. Можна прыгадзіцца вучням сярэдніх школ, а таксама могуць выкарыстаць яго настаўнікі васьмікласных школ. Шмат увагі адводзіцца ў падручніку беларускай савецкай літаратуры на сучасным этапе яе развіцця.

Булахаў М. Г., Гісторыя прыметнікаў беларускай мовы, 1971, стар. 296, цана 16 зл. 60 гр.

Другая частка (сінтаксіс) фундаментальнага даследавання па гісторыі прыметнікаў беларускай мовы ў XIV-XVII стагоддзях. У ім разглядаецца атрыбутыўнае і прэдыкатывнае ўжыванне гэтай часціцы мовы.

Кнігарня ахвотна высылае кнігі за паштовым залічэннем. Запатрабаванні кіруйце па адрасу:

Bielsk Podlaski, 17-100, ul. Mickiewicza 68, „Dom Książki“ Nr 8 woj. białostockie.

(мг)

КАРЭСПАНДЭНЦЫЯ З МІНСКА

Тершая

Гісторыя класічнага і сучаснага музычнага мастацтва ведае шмат славытых імён. Аднак першымі сярод іх называюць заўсёды імёны тых мастакоў, якім сілай свайго таленту першым давялося адкрыць новую, яшчэ чыстую старонку творчага летапісу свайго часу.

Для музычнай культуры беларускага народа адным з такіх, першых,

Выступае старшыня праўлення Беларускага тэатральнага таварыства народная артыстка СССР Л. Александройская.

імён з'яўляецца імя Ларысы Александройскай — народнай артысткі СССР, мастака рэдкага дару, чый жыццёвы шлях вольна ўжо 45 гадоў неадлучна ад зараджэння, станаўлення і далейшага развіцця нацыянальнага опернага мастацтва.

На оперную сцэну Ларысу Александройскую прывяла беларуская народная песня. Тая песня, якую чула яна з дзіцячых гадоў і ўжо ў юнацтве ўспрымала не толькі як шчырыя задушныя напеў на простыя словы, але і як блізкую, зразумелую карціну з навакольнага жыцця. Бадай таму, калі ў 1927 г. маладая спявачка беларускіх народных песень Александройская ўпершыню ў гісторыі свайго народу выступала з канцэртамі на міжнарод-

най музычнай выстаўцы ў Франкфурце-на-Майне, у Швецыі і іншых краінах Заходняй Еўропы, яе спеў выклікаў такое здзіўленне і захапленне слухачоў.

А пасля нарадзілася і захапленне яе оперным талентам. Гэта было ў 1928 г., калі Ларыса Александройская закончыла першую беларускую прафесійную музычную навуковую ўстанову — Дзяржаўны музычны тэхнікум у Мінску, і ў выпускным оперным спектаклі „Фауст“ бліскуча выканала партыю Маргарыты.

І калі ў 1933 годзе операй „Кармэн“ быў упершыню ў гісторыі беларускага народу адкрыты Беларуска дзяржаўны тэатр оперы і балету, партыю герані гэтага твора выконвала Ларыса Александройская. Газеты пісалі пра нараджэнне артысткі, чыё мастацтва дастойна майстэрства буйнейшых мастакоў і галасавыя магчымасці якой — унікальныя: дыяпазон ад высокага сапрана ў партыі Маргарыты да нізкага мецца-сапрана — у „Кармэн“.

На працягу некалькіх гадоў працы прымадона Беларускага тэатра прымуціла загарыць аб сабе ў спектаклях „Русалка“ А. Даргамыжскага (Наташа), „Югеній Анегін“ П. Чайкоўскага (Таццяна) і яго ж „Пікавая дама“ (Ліза), „Князь Ігар“ А. Барадзіна (Яраслаўна), „Ціхі Дон“ І. Дзяржынскага (Аксіння).

Толькі пералічэнне класічнага і нацыянальнага рэпертуару Ларысы Александройскай, оперных сцэн, гадаў СССР і краін Еўропы, у якіх яна выступала ў спектаклях і на канцэртных эстрадах, заняло б многа старонак. Гэтыя выступленні праходзілі ў даваенныя гады, у гады II сусветнай вайны — у тылу і на фронце, аж да Берліна і Кенігсберга, шэ-

Май, 1933 год. Адкрыццё Беларускага дзяржаўнага тэатра оперы і балету. Л. Александройская ў партыі Кармэн.

раг пасляваенных год. Будучы ўдзельнікам кангрэсаў Міжнароднай дэмакратычнай федэрацыі жанчын, антыфашысцкіх асамблей, канферэнцый прыхільнікаў міру, Міжнароднага інстытута тэатра і іншых сімпозіумаў, артыстка заўсёды з вялікім поспехам заканчвала свае прамовы песняй, выклікаючы авацыі залы, падкрэсліваючы непарыўнасць свайго мастацтва з жыццём усіх сумленных людзей на зямлі.

Гаворачы аб Ларысе Александройскай, нельга не ўказаць на яе рэжы-

1928 год. Дэбют артысткі Л. Александройскай у оперы „Фауст“ Ш. Гуно.

У глухую поўнач у хату Вышаслаўскага ціха пастукалі — два ўдары, паўза і зноў два ўдары. Дэверы бясшумна адчынілі і прышэльцаў упусцілі ў хату, не спытаўшы, хто ён. Чалавек дыхаў, бурквіла лаяўся:

— Усюды салдаты, пся крэў, патрулі, ледзь прабраўся. Дай чаго горла прамачыць.

У кухні завесілі акно, запалілі газыўку. Дрыготкі язычок яе асвятляў старога Вышаслаўскага і высокага, шырокага ў плячах чалавека з доўгімі рукамі і густой шапкай рыжых валасоў. На ім быў даволі заношаны фрэнч зелянкавага колеру, перакрываваны рамянямі. Адзіленая кабура вісела на рамяні злева на фашысцкі манер.

Гэта быў старэйшы сын Вышаслаўскага Уладзіслаў — былы паручнік польскай арміі. Ён паклаў на стол піс-

талет і рабрыстую гранату-лімонку, выпіў адразу конаўку вады.

— Навіны якія ёсць?

— Кепска, Веслаў. Саветы да нас падбіраюцца, а галыцьба радуецца, раты паразыўлялі на чужое дабро...

— Што тут у савецкіх новага? — нецярпліва перапыніў Уладзіслаў.

— Палкоўніка падстрэлілі.

— Зусім?

— Не, руку толькі папсавалі. А яны Анджэя забілі.

— Не пабярорся Анджэй.

— Прывезлі яго сюды. З нашых не прызнаў ніхто, а Касцянерскі з сынам пайшлі і сказалі.

Уладзіслаў плонуў і моцна вылаяўся.

— Ну, пачакай, пан Тадэуш, дабярэся я да цябе, будзеш ведаць, як Саветам пяткі лізаць. Яшчэ што?

— Затрымалі салдаты нейкага, кажуць, парашутыст нямецкі. У горад павезлі.

— Добра. Яшчэ?

— Пра цябе і Людвіга начальнік дапытваўся, дзе ды што.

— Ну?

— Ну, я сказаў, не вем. Пэўна, недзе прапалі.

— Добра. Слухай, бацька, справа вольная. Пасля той гісторыі з палкоўнікам рускія насцеражыліся. Вёску ачапілі, хадзіць сюды стала небяспечна. Ды і пра мяне яны не так сабе пыталі. Давядзецца табе і Стасыць да лесу матацца. Заўтра прывязеш сала, мукі. Будзем чакаць цябе ля падгарэлай сасны на балочце, ты ведаеш дзе...

— Ведаю, зраблю. Толькі б мне...

— Зноў? Ну і сквапны ж ты, старыкан. Для цябе ж стараемся, у балотах

гніём, а ты? Эх, ты!

— Ды я так, усё ж такі спакайней яно...

— Добра, трымай. — Уладзіслаў выняў з кішэнні фрэнча залаты гадзіннік з масіўным ланцужком і кінуў на стол. Стары хуценька, быццам баючыся, што сын адумаецца, накрыў гадзіннік далонню.

— Добра не беражэш, Веслаў, — прабурчэў ён, — яшчэ раздавіш дзе.

— А чорт з ім, з дабром. На мой век яго хопіць, а там — хоць патопа. Што чуваць пра Людвіга?

— Ды вольна прыхаць павінен.

— Што яму тут трэба?

— Родную хату, піша, хоча пабачыць.

— Родная хата ў яго ў Расіі, туды хай і коціцца.

Уладзіслаў узяў у левую руку піс-талет, у правую — гранату, адагнуў металічныя вусікі на засцерагальным рычажку.

— Ну, я пайшоў, бацька. А Касцянецкаму скажы: хай сабе месца на могілках выбірае. Мы не шкадуем здраднікаў.

— Даўно пара. Ды вы толькі гаворыце, а не робіце.

— Спраў у нас па горла, бацька...

Уладзіслаў слізгануў за дэверы, а стары пагасіў газыўку і адсунуў фіранку на акне. У кухню ўвайшла Стася.

— Уладзік быў, тата?

— Ён. Цішэй.

Недзе на канцы вёскі бахнуў стрэл, затым ірванула граната, разанула аўтаматная чарга, і ўсё сціхла.

— Тата, гэта ён? — спалохана спытала Стася, уздрыгваючы ўсім целам.

— Не ведаю. Ідзі спі. Няма чаго тут калаціцца.

(Працяг будзе)

сёрскую дзейнасць. Гэта яна ўпершыню ў Савецкім Саюзе ажыццявіла на сцэне Дзяржаўнага акадэмічнага ордэна Лёніна Вялікага тэатра оперы і балету Беларускай ССР пастаноўку „Страшнага двара“ вялікага польскага кампазітара Станіслава Манюшкі. У яе рэжысёрскім вырашэнні ўбачылі свет рампы беларускія нацыянальныя оперы „Дзяўчына з Палесся“ Я. Цікоцкага, „Надзея Дурава“ А. Багатырова, „Ясны рассвет“ А. Туранкова.

Патрэба тварыць для людзей узбагачала яе вялікую разнабаковую дзяржаўную і грамадскую дзейнасць як дэпутата Вярхоўных Саветаў СССР і БССР, старшыні Беларускага тэатральнага таварыства на працягу амаль трох дзесяцігоддзяў. Адзначаючы 70-годдзе гэтага знакамітага прадстаўніка беларускай нацыянальнай культуры, беларуская грамадскасць разумее, што тры ордэны Лёніна, ордэн Працоўнага Чырвонага Сцяга і медаль лаўрэата Дзяржаўнай прэміі СССР — гэта не толькі высокая ацэнка першаадкрывальніцкай скарбавы мастацтва, але і мастака-гуманіста, прысвяціўшага сваю ліру людзям.

І. Ніснёвіч

Кветкі ў кожнай хаце

КВЕТКІ ў КОЖНАЙ ХАЦЕ

Усім вядома, што нічога так не ажывіць, не ўпрыгожыць вашу кватэру, як жывая, пахучая кветка. Набліжаецца сезон, калі кожная жанчына будзе мець магчымасць уставіць кветку ў вазачку і не будзе гэта патрабаваць вялікіх выдаткаў.

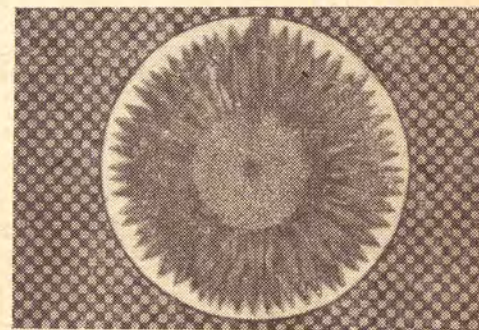
Але трэба заўсёды памятаць, што кветкі трэба падбіраць так, каб яны падыходзілі да вашай кватэры і стваралі нейкую гарманічную цэласць. Кожную кветку можна паставіць так, што будзе яна выглядаць прыгожа. Сцябло кветак трэба зрэзаць каротка — бо не яно мае ўпрыгожваць нашу кватэру, а сама кветка. Варта абрэзаць і непатрэбнае, лішнія лісці. Кветкі трэба ставіць так, каб па меры магчымасці ўсе сцяблінікі выходзілі з аднаго месца, а толькі кветкі выхільваліся на бакі.

Раім таксама вышукоўваць усё новыя спосабы ўпрыгожвання кватэры кветкамі. Неабавязкова ўстаўляць кветкі ў шаблонныя вазачкі. Значна лепшы эффект можна атрымаць, кладучы кветкі ў керамічную місачку, у вялікі кілішак, у шклянку, ці нават на сподачак.

Кветкі ў такіх букетах трымаюцца пры дапамозе так званай японскай кензаны, якая служыць для ўкладвання ікебаны. Дасканалы эффект дае ўкладанне кветак на спецыяльных губках, якія толькі паказваюцца ў квяцінках. Пакуль аднак гэты артыкул стане агульнадаступным, варта выкарыстаць звычайны дрот. Дрот павінен быць з медзі, каб не іржаваў. Звіваем яго на пальцах левай рукі прыблізна так, як пачынаем звязаць воўну на клубок, толькі вельмі свабодна. У атрыманы такім чынам „вошкі“ ўтыкаем паасобныя сцяблінікі кветак, лісці, травы згодна з нашым замыслам кампазіцыі.

Можна рабіць разнастайныя букеты ці з кветак аднаго гатунку, ці з розных кветак, якіх поўна бывае ў агародах ля хат. Можна, напрыклад, зрабіць букет з кароченькіх настурцыяў, з вышэйшых вяргіняў у большым збанку, а можна нават і з палых кветак, сабраных ля дарогі ці на лузе. А можна, напрыклад, белыя высокія калы спалучыць з кароченькай настурцыяй, дадаць яшчэ нейкіх чырвоных дробных кветчак, дадаць да букету некалькі сцяблінак высокай травы і таксама атрымаецца прыгожы букет.

Гаспадыня

ТРЫБУНА чытачоў

НЕВЯСЁЛЫЯ СВАТЫ

Вось прыйшоў вясёлы час,
Як насталі сваты,
Вяселіліся ўсе людзі,
Бедны і багаты.
Бо й марозу не было,
Прыемна пагода,
Клейніцкае маладзёжы
Усім нам было шкода.
Як хадзілі па сяле
І як наракалі,
Што ад іх каханы клуб —
Усю радасць забралі.
Прошлы сваты клуб ў нас быў,
Дык мы радасць мелі,
Як у небе ясны зоркі,
Мы ўсе гарэлі.
Сёння ходзім мы ў сваты,
Як чорныя хмары,
Ды й за што нам клуб забралі,
За якія кары?
Сёння ходзім мы па вёсцы,
Ды й усё блукаем,
Не у радасці, а ў тросцы,
Прыпону не маем.
Што мы кепска ці зрабілі,
Ці што мы казалі,
Што ад нас — ад маладых
Клуб-радасць забралі.
Грошай столькі мы не маем,
Каб клуб зноў купіці,
Пойдзем, купімо гарэлкі,
Будзем з гора піці.
Як нап'ёмся гарэлкі,
Тады заспаваем
І забудземся пра тое,
Што долі не маем.
Іншы кажучь — піць гарэлку
То вельмі нягожа.
Па двары хадзіць спяваці —
Хтось скарці можа.
Калі хтосьці так задумаў
Радасць нам адняці,
Папрашчаемся, сябры,
Ідзем дадому спаці.

Іван Грыгарук,
Клейнікі

ЛЫЖЫ

Эх, лыжы, лыжы! Аднойчы ў дзяцінстве захацелася мне пакатацца на лыжах. Выкарыстаўшы момант, што хтосьці да нас прыйшоў і мачаха загаварылася, хутка абкруціў я ногі анучамі, а на плечы накінуў бацькаў летнік, ды гайда на панадворак. Тут хутка адарваў два астраколы і зрабіў сабе лыжы. Прывязаў да ног і як найхутчэй на сяло.

На вуліцы было многа дзяцей, ды ім можна, у іх ёсць бацькі і маці, а мне нельга, бо ў мяне мамы няма.

Цяпер арганізуюць розныя лыжныя конкурсы ў міжнародным маштабе і ўсё добра, ніхто не здзіўляецца, а тады? Як убачыла дзядзіна Надзя мяне на лыжах ля сваёй хаты, дык падумала, што ўбачыла чорта з рагамі. Выбегла з хаты і давай крычаць на усю вуліцу: „Ах, ты сыроўтко, людэ гаворат, што мачоха ёго б'е, а вуон, бачтэ, лодар, по гуліці бiegaе, замест глядыеты дыты. Шчэ нартув ёму зохотыелось, коб ты выхворыў. Выты гада і духу слухаты. Ты, дурню, я б тобе дулю дала под нуос, а нэ есты, коді ты ныць нэ робыш, оно по гуліці бiegaеш. Бачтэ, людэ, вуон румняецца з дытмы“.

Далей я ўжо не слухаў, што яна гаварыла, бо і ў самой справе, як я магу раўняцца з дзядзім? Я ж не дзіця, бо ў мяне мамы няма. Яна памерла ўжо даўно, калі мне споўніўся ўсяго адзін год. Якое ж тады маё права раўняцца з дзядзім, за якіх ёсць каму заступіцца?! За мною не было каму заступіцца нават тады, калі білі мяне іншыя дзеці або мачаха. Чаму ж у такім выпадку дзядзіна не магла мяне аблаяць, каб падлізацца мачасе?!

Але яна раз назаўсёды адвучыла мяне ездзіць на лыжах. Пры гэтым яна зрабіла і другую рэч, менавіта, яшчэ раз я даведаўся, што нічога не варты людзі, таму, што ўсе несправядлівыя. І замкнуўся ў сабе, нічога нікому не кажучы. Не сказаў нікому нават, што ад мачахі дастаў лупня за тое, што ўцёк з хаты. Нікому не скардзіўся, толькі крычаў ад болу і прасіўся, што больш не буду. І так было заўсёды.

Васіль Петручук

Нарада важатых

Камэнда гуфца ЗГП склікала нараду гарцёрскіх і зухавых важатых Бела-стоцкага павету. Прыняло ў ёй удзел каля 100 чалавек. Апрача інструктажу, адбываліся практычныя заняткі ў дру-жынах. Вельмі цікавай была зуховая прысяга, якая адбывалася ў пачатковай школе ў Ксенжыне. Усё падрыхтавала важатая — настаўніца школы ў Ксен-жыне Марыся Куроўская. На ўрачыс-тасць яна запрасіла таксама бацькоў.

Варта адзначыць, што ў Беластоцкім паветце многія важатыя, асабліва жан-чыны атрымалі службовыя мундзіры. Як паведаміў камэндант гуфца Яўген Зіневіч, да 1 мая яны плануецца ўмун-дзіраваць усіх важатых у паветце.

Мікола Краўчук

Дарагое „Сэрца“!

Мне дзевятнаццаць год. Бацькі мае жывуць на вёсцы, а я вучуся ў апошнім класе ліцэя. У мінулым годзе на кані-кулах быў я на вёсцы і там пазнаёміў-ся з дзяўчынай Валяй. Жыве яна ў су-седняй вёсцы, а вучыцца ў тэхнікуме ў Беластоку. Яна мне вельмі спадабала-ся. На канікулах я некалькі разоў па-бываў у яе доме. Разам гулялі мы на вясковых забавах. Але, калі распачаўся навуцальны год, я паехаў у Варшаву, а Валя ў Беласток. Спатыкацца ўжо ня-ма магчымасці, і мы толькі перапісва-емся. Пісьмы пішам даволі часта. Ня-даўна набываў я ў клубе БГКТ у Вар-шаве і там пазнаёміўся з дзяўчынай Ірай, якая мне спадабалася больш ад-Валі. Мы часта спатыкаемся, бо і жы-вем недалёка, таму што яна жыве і ву-чыцца ў Варшаве. Запрасіла мяне да сябе дадому. Спадабаліся мне і яе баць-кі. Яны вельмі ветліва і сардэчна да мяне адносіліся. Пасля заканчэння ся-рэдняй школы мы маем намер ісці ву-чыцца ў адну вышэйшую ўстанову, а калі б у будучыні ўсё добра склалася, дык плануем і пажаніцца. Праўда, калі я яшчэ толькі з Валяй хадзіў, дык мы таксама планавалі пажаніцца. Але ця-пер мяне ўжо да яе і не цягне, радзей пішу пісьмы. Аднак жа ў мяне дзве дзяўчыны і не ведаю, каторую выб-раць? Можна ты, „Сэрцайка“, мне пад-скажаш?

Чытач з Варшавы

Чытач! Мне здаецца, што ты ўжо сам выбраў сабе дзяўчыну — гэтую варша-вянку. Пішаш жа, што яна табе лепш ад Валі падабаецца. Не без уплыву тут напэўна і адлегласць. Іра на месцы — Валя далёка. З Ірай спатыкаешся час-та, а з Валяй толькі перапісваешся. Аб-жаніццё гаварыць яшчэ рана. Але хто ведае, калі пойдзе вучуцца ў адну вышэйшую школу, можа вашы планы і рэалізуюцца.

„Сэрцайка“

Новы пункт скупкі

малака

У вёсцы Кнышэвічы каля 30 год ужо існуе пункт скупкі малака. Працаваў ён раней у розных каморках і сенцах. Так скуплялася малако з дзвюх вёсак — Кнышэвіч і Слоі. Вядома, была цесна-та, не было дзе стаяць і пасуду паста-віць. Але прыйшоў канец гэтай цесна-це. На днях гаспадары Кнышэвіч ат-рымалі новы пункт скупкі малака, ці як тут проста гавораць — малачарню. Пабудавала яе Акруговая малачарская спудзельня ў Сакольні.

Цяпер у малачарні ў Кнышэвічах зручна і прыгожа. Малако прымае Яў-генія Чаховіч, якая ветліва адносіцца да ўсіх пастаўшчыкаў малака і ніхто на яе не скардзіцца.

Т.К.,

Кнышэвічы

Вечарыні

Крывяцкая моладзь — члены БГКТ і ЗСМВ наладзілі дзве танцавальныя вечарыны. Граў аркестр з Беластока. Весела і прыемна гулялі хлопцы і дзяўчаты з Орлі, Мора, Старога Корні-на, Міклашоў, Старога Беразова і Кры-вяціч.

І. Кірызюк

Калі паедзе аўтобус

з Кожына

Кожына Вялікае і Малое (адна вёска) ляжыць паміж дзвюма рэчкамі: Локніцай і Нарвай. Наша вёска належыць да гміны ў Бельску Падляцкім. Хоць невялікая гэта вёска, не на апошнім адна-к яна месцы і ў кантрактацы збожжавых, і ў га-доўлі свіней, яловак, і ў выкарыстанні штучных угнаенняў.

Горш у нас тое, што вёска ляжыць далёка і ад бельскай, і ад беластоцкай шашы. З Кожына да бельскай шашы 8 км, а да беластоцкай — 10 км.

Маем, праўда, ужо новую дарогу з Кожына ў Бельск праз Зубава і Плёскі. Па ёй можа паехаць аўтобус ПКС. Грамадскім чынам вёска Кожына папрацавала пры гэтай дарозе, на адрэзку між Кожынам і Зубавам. Кожны гаспадар павінен быў прывезці 40 фурманак пяску. Людзі акупалі равы і хадзілі — збіралі ад кожнага па 40 зл. Уся вёска выйшла на партыйны чын, выехалі тры трактары з сельгасгуртка ў Кожыне, быў нават сваім улас-ным трактарам гаспадар Мікалай Грыгарук. Усе рабілі дарогу. Потым яшчэ раз выйшлі працаваць пажарнікі з Кожына. 75 прац. працы пры будове дарогі выканалі жыхары Кожына грамадскім чынам.

Я прачытаў раней у „Ніве“, што жыхары Плёс-каў хацелі б, каб ПКС прыязджаў да іх пад хаты, бо ім цяпер быццам далёка да прыпынку — 2 км. А што ж мы ў Кожыне можам сказаць на гэта? Наша моладзь таксама вучыцца і працуе, ды так-сама даяджае ў Бельск. А да прыпынку ў нас са-праўды далёка. І яшчэ якія цяжкасці выступаюць: то спазніўся аўтобус, то ўвогуле не прыехаў. Мы аднак многа не вымагаем. А цяпер, калі зрабілі да-рогу, чакаем, каб хутчэй па ёй пайшоў з Кожына ў Бельск, праз Зубава і Плёскі, аўтобус. (ют)

Вядомы ў БГКТ

Мікалай Зін з'яўляецца акты-вістам гуртка БГКТ у Гайнаўцы ад моманту ўзнікнення нашай ар-ганізацыі. Ён прымае ўдзел у ар-ганізацыйных працах, розных мерапрыемствах, якія арганізу-юць гурток ці праўленне аддзела ў Гайнаўцы.

Шырока ўключаецца ў распаў-сюджванне выдавецтваў БГКТ, папулярызуюе „Ніву“.

Памарае і падказвае маладым актывістам, як праводзіць працу ў гуртках. Яго як дзеяча БГКТ ведаюць у многіх гуртках па гай-наўскіх вёсках.

В. Бура

У АДКАЗ НА НАШУ КРЫТЫКУ

Ёсць гаспадар, будзе парадак

АДКАЗВАЕ: Urząd Miejski w Bielsku Podlaskim. Urząd Miejski w Bielsku Podlaskim Referat Gos-подarki Komunalnej i Mieszkaniowej niniejszym in-формује о poczynionych krokach i przedsięwzięciach w celu uporządkowania i zapewnienia odpowiedniej estetyki i funkcjonowania szaletu przy targowicy nabiawowej.

Decyzją z dnia 14.06.1971 r. Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej byłego Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Bielsku targowica nabiawowa i szalek zostały przekazane w użytkowanie Gminnej Spółdzielni „Sam. Chłop.” w Bielsku Podlaskim (protokół zdawczo-odbiorczy przejęcia szaletu z dnia 30.06.1971 r.)

Na początku 1973 r. został przeprowadzony na te-renie Bielska Podlaskiego nowy pomiar gruntów, w związku z czym uległy zmianie numery geodezyjne działek i ich powierzchnia. Z tego względu Gminna Spółdzielnia „Sam. Chłop.” wystąpiła do Wydziału Gospodarki Komunalnej, Przestrzennej, Ochrony Sro-rodowiska i Komunikacji o uchylenie istniejącej decyzji i pozostawienia szalek bez nadzoru.

Wydział Gospodarki Komunalnej, Przestrzennej, Ochrony Srodowiska i Komunikacji po rozpatrzeniu sprawy wydał dnia 18 grudnia 1973 r. nową decyzję Nr ZGT-1-620/12/73 obejmującą również i szalek. Gminna Spółdzielnia wniosła odwołanie do Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku Wydział Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, który utrzymał decyzję I-szej instancji w mocy (decyzja Nr. GKM-I-620/1/74 z dnia 26 stycznia 1974 r.). W związku z tym Urząd Miejski dokonał kontroli stanu szalek i zobowiązał Gminną Spółdzielnię „Sam. Chłop.” w Bielsku Podlaskim do doprowadzenia szalek do odpowiedniego wyglądu w terminie do dnia 22 lutego br. W przy-падку niewykonania decyzji Urzędu sprawę skierujemy na drogę postępowania egzekucyjnego w celu przymuszenia do wykonania. Referat Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Urzędu został zobow-язany do dokonywania okresowych kontroli stanu szalek. O ostatecznym sposobie załatwienia powyż-szej sprawy informujemy odrębnym pismem.

Jednocześnie tut. Urząd przeprosza za tak długą zwłokę w udzieleniu odpowiedzi, która była wynikiem toczącego się postępowania administracyjnego, jak również zmian personalnych.

z. up. Naczelnika Miasta
Kazimierz Sawicki
Kierownik Referatu

KINO

ГАЙНАЎСКИ ПАВЕТ

Белавежа

„Zimorodek” (radz.), 12—13.
„Dramat zazdrości” (włoski), 14—15.
„Smlech w ciemności” (angl.), 16—17.

Чаромха

„Gangsterski walc” (franc.), 12—13.
„Spotkałem nawet szczęśliwych cyganów” (jugosl.), 16—17.

Кляшчэлі

„Trzy dni Wiktora Czernyszew” (radz.), 12—13.
„Kanał” (polski), 14—15.
„Gra” (polski), 16—17.

Нараўка

„Ocalenie” (polski), „Dramat zazdrości” (włoski), 13—17.

Нарва

„Homolkowie na urlopie” (czeski), „Pokój przechodni” (NRD), 13—17.

Чыжы

„Hubal” (polski), „Skok o świ-cie” (radz.), 13—17.

Дубічы Царкоўныя

„Pozwólcie startować” (radz.), „Ja wam pokażę” (NRD), 13—17.

БЕЛЬСКИ ПАВЕТ

Орля

„Wynajęty człowiek” (USA), „Słuchajcie bicia dzwonów” (ju-gosl.), 13—17.

Райск

„Ciepło twoich rąk” (radz.), „Opętanie” (polski), 13—17.

БЕЛАСТОЦКИ ПАВЕТ

Гарадок

„Absolwent” (USA), 16—17.

Міхалова

„Najlepsza kobieta mojego ży-cia” (CSRS), 12—13.
„Posag księż-niczki Ralu” (rumuński), 14—15.
„Staroświecki dramat” (radz.), 16—17.

САКОЛЬСКИ ПАВЕТ

Шудзялава

„Z tamtej strony tęczy” (pol-ski), „Most” (jugosl.), 13—14.

СЯМЯЦІЦКИ ПАВЕТ

Нурэч

„Ambasadorowie nie mordują” (NRD), 12—13.
„Słoń z indyjskiej dzungli” (radz.), 14—15.
„Co ważne w życiu” (czeski), 16—17.

Мілейчыцы

„Nareszcie poniedziałek” (wę-gierski), 12—13.
„Tygrysiatko” (bułg.), 14—15.
„Godziny szczytu” (polski), 16—17.

Мельнік

„Lucia” (kubański), 12—13.
„Pipi w kraju Taka-Tuka” (szwedz-ki), 14—15.
„Pechowy zalotnik” (franc.), 16—17.

Niwa

Organ Zarządu Głównego Biało-ruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego. Wydawca: Bia-łostockie Wydawnictwo Prasowe RSW „Prasa-Książka-Ruch”. Re-daguje Kolegium. Adres Redakcji: Białystok, ul. Wesołowskiego 1. Numer przy przesyłkach pocztowych: Redakcja tygodnika „Ni-wa”, skr. poczt. 281, 15-950 Biały-stok. Telefony: Redaktor Główny i Sekretarz Redakcji 2-10-33, publicyści 2-32-41 do 45 (centrala). Cena prenumeraty krajowej: rocz-nie: 28,80 zł, półrocznie: 14,40 zł. kwartalnie: 7,20 zł. Prenumeratę przyjmowane są do dnia 10 każ-dego miesiąca poprzedzającego o-kres prenumeraty. Prenumeratę na kraj dla czytelników indy-widualnych przyjmują Urzędy Poczt-owe oraz listonosze. Można rów-nież wpłaty dokonywać na konto I Oddziału Rejonowego „Ruch” w Białymstoku 150-6-161 NBP i OM Białystok. Na odwrócie blankie-tu należy podać okres prenume-raty i tytuł zamawianego pisma. Wszystkie instytucje państwowe i społeczne w miastach, zamawia-ją prenumeratę wyłącznie za po-srednictwem Oddziałów i Dele-gatur RSW „Prasa-Książka-Ruch”. Pozostałe — mając siedzibę na wsi lub w innych miejscowości-ach, w których nie ma Oddzia-łów i Delegatur zamawiają pre-numeratę za pośrednictwem Urzę-dów Pocztowych. Prenumeratę na zagranicę przyjmuje: RSW „Pra-sa-Książka-Ruch”, Biuro Kołpor-tażu Wydawnictw Zagranicznych, Wronia 23, 00-840 Warszawa. Kon-to PKO Nr 1-6-100024. Cena pre-numeraty dla zagranicy jest wyż-sza od prenumeraty krajowej o 40 proc. Nr indeksu 36911.

BZGraf. Nakład 7954 O-3

„Niwa” 10 сакавіка 1974 г.
№ 10 (941) стар. 7

Жончына праўда

Перажліся, кажучы, ціпер сапраўдныя мужчыны. Няма карацёўскіх мушкетэраў. І сапраўды, што засталася ад так званых муж-чын у наш век? Адна назва. Родзі перабыва-ліся. Штаны, чым заўсёды выхваляліся муж-чыны, сталі неадэмнай часткай жаночага ту-алету. А пыраты, а прычоскі?

Скажу хоць бы пра сябе. Латую ежу, пра-сую жончыны штаны, прышываю тузікі... А куды дзецеся: сам я, дзеці!

Адна ў мяне ўпеха — жонка не курьць і мне пазбавіла адзінай мужчынскай асаго-ды. Спіраша вытаняла курьць на кухню, по-тым у санузел, потым на лесвічную пля-поўку. Чым мучыцца так, зусім рашыў кінучь курьць. Ды і эканомія ў доме.

Дык вось, кожны дзень замест папарос кудляў я дэтарэйны білет. Хоць не выйграю, затое і не праіграю. А надоечы, хочаце верце, хочаце — не, выйграў пральную машыну. Жонка лагоднай стала. Вось, таворыць, ціпер ты дайдачыш не будзеш, бялізну мыць бу-дзеш.

Выйграў на сваю галаву! Але — маўчу. Абы ціха, абы ў доме спакой быў.

Пральную машыну атрымаў, калі жонкі не было дома. Яна паехала ў камандзіроўку. Клопатаў прабывалася. Якая там дапамога ад жонкі, а ўсё ж покаяч. І сума ў хаце без яе, накрываць на мяне няма каму.

Да яе прывезу задумаў зрабіць нешта та-кое, каб хоць крышачку заслужыць увагі. Як не кажыце, курьць кінучь, дзеці дагледжаны, ціпер збіраюся ўзяцца за бялізну. Ад пральну-вання засмужанай ўзнатароды я з хваліван-нем пазбараў брудную бялізну і пакідаў яе ў выварку. Парашку засыпаў. Бялізна вары-ца, а я чытаю кніжку пра шпінёнаў. Шкава-кі жонка. А калі, па маім меркаванні, бя-лізна выварылася, ўзайму за работу. Пад рукі трапілася шаўконая жончына кофта. Раней яна была ружовага колеру, а ціпер нагалав-ла маскахалат. Дурань! Чаму згубіў рознака-ляровую бялізну! А мая кашуля з лясчонага імпернана валакна збеглася, ператварылася ў дзіцячую...

Я сядзеў засмучоны, на душы было горка і балюча. Ці зразумее мяне жонка, ці зразумее яна маё высакароднае імкненне?

У гэты момант у кватэру зайшла жонка. Яна глянула і ўхапілася рукамі за галаву. Потым паслядзела моўчкі над вываркай, як над набожчыкам, пажка ўздыхнула: „Што вы без нас рабілі 6 годкі... Мужчыны і ёсць муж-чыны!“ І ласкава, як дзіця, што чакала па-карання, пішчотна паладзіла мяне па гала-ве.

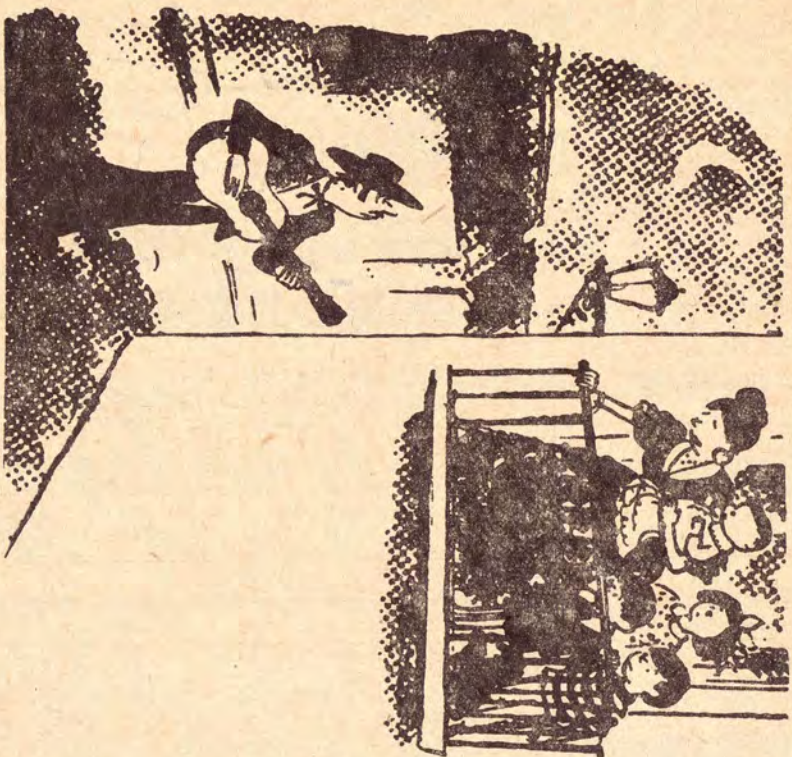
— Твая праўда, — хупенька згладзіўся я і... закурываў.

Іван Сіняўскі

Жанчыныя нервы.

МАТЬ РОДНАЯ

— Позна ўжо. Ты бачыш, Мануэль, што позна ўжо сьляваць сернады.

ПЕСНІ ПА ЗАЎКАХ

Па просьбе Веры і Марысі Манюм з Мікуліч змяшчаем песню

МАТЬ РОДНАЯ МОЯ

(из кинофильма „Голы молодые“) Стихи А. Мальшико, перевод с украинского В. Полпичука, музыка П. Майбороды

Мать родная моя, ты до зорьки вставала
И волила меня на поля из села.
Собрала в путь-дорогу и меня далеко провожала,
И расшитый рушник мне на счастье дала.
Собрала в путь-дорогу и меня далеко провожала,
И расшитый рушник мне на счастье дала.
Пусть сияет на нем, как весенняя сказка,
В соловьиною ночь расцветаютый сад.
И любви материнской улыбаются тихая ласка,
И очей твоих синих задумчивый взгляд.
И любви материнской улыбаются тихая ласка,
И очей твоих синих печальный, задумчивый взгляд.
Я возмужу тот рушник, расстелю, словно доло,
В тихом шепесте трав, в щебетанье дубров,
И на выпивке тонкой расцветет все родное до боли —
И разлука, и детство мое, и любовь.
И на выпивке тонкой расцветет все родное до боли —
И разлука, и детство, и материя милой любовью.

...ён быў мастацтвазнаўцам: абы-якую жанчыну ўважаў Ве-нерай Мілоскай, калі знаёмства абыходзілася без апіваўх.
...Праманка Амура: пэліў у сэр-ца, а трапіў у кашалёк.

ПАХВАЛІЛАСЯ

— Глядзі, суседачка, якое сабе футра купіла. Зусім такое, як у ірсе.
— То гэта ж маё і ёсць. Я яго ўнора здала ў камісійны магазін, а сабе купіла новае.

ЗГОДНА

Багаты чалавек закаханы ў багераўну. Ён сарамлівы і баіцца зрабіць ёй прапанову. На-рэшце адважваецца:

— Дарэкай, ці не хацелі б вы патраціць усё маё багачце?

— Вядома, — адказвае багераўна, — з за-давальненнем.

— Я маю на ўвазе — патраціць са мной разам!

— Вядома, разам з табой, дарані!

— Я маю на ўвазе — разам на ўсё жыццё.

— О, маё шчасце, я думаю так многа ча-су нам не спарэбіцца.

— Мікіта, пездзем на рыбалку, — кліча сусед.

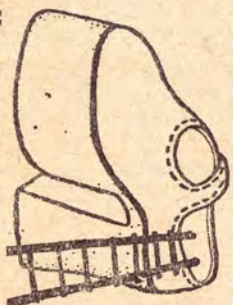
— А мне жонка дазволіла выпіць сёння дома.

НАРАЧОНА І ДАЎІ

Адзін збыднелы князь, каб расцэліцца з даўтамі, ажаніўся на старой багачэйцы.
Нейк сустраў яго прылець і павіншаваў з жаніцтвам.

— Не мяне ты павінен віншаваць, а маіх крэдытараў, — адказаў князь.

Новыя патэнтны.

ЛІСА-МОДНІЦА

Ліса модніца была, туфлі-шпінцікі нажыла. Носік кожны — пшыл, Глянуць любя, міла.

Шмат паучла яна кіпін, Асабліва ад жанчын. Тут смяяліся з лісцы і Зайчыхі, і Глывіцы.

Хоць Лісе і назалілі, Хоць Ліса і з мазалямі, Але Леў сказаў: — Ліса!.. І за вухам пачаў.

Калі глянуць збоку тропкі, — Цібы точанымі ножкі. І хоць з твару чапала, Многіх з розуму звалі...

Станіслаў Шушкевіч

Калі глянуць збоку тропкі, — Цібы точанымі ножкі. І хоць з твару чапала, Многіх з розуму звалі...

Станіслаў Шушкевіч

Калі глянуць збоку тропкі, — Цібы точанымі ножкі. І хоць з твару чапала, Многіх з розуму звалі...

Станіслаў Шушкевіч

Калі глянуць збоку тропкі, — Цібы точанымі ножкі. І хоць з твару чапала, Многіх з розуму звалі...

Станіслаў Шушкевіч

Калі глянуць збоку тропкі, — Цібы точанымі ножкі. І хоць з твару чапала, Многіх з розуму звалі...

Станіслаў Шушкевіч

Калі глянуць збоку тропкі, — Цібы точанымі ножкі. І хоць з твару чапала, Многіх з розуму звалі...

Станіслаў Шушкевіч

Калі глянуць збоку тропкі, — Цібы точанымі ножкі. І хоць з твару чапала, Многіх з розуму звалі...

Станіслаў Шушкевіч

У ТЭАТРЫ

Глядзачка пасля першай дзеі ідзе ў гардэроб тэ-атра і просіць сваё паліто. Гардэробшчыца здзіўле-на пытае:

— Вы сцяпаецеся дадому? Яшчэ ж будзе дзве дзеі!

— Імённа таму!

ШТО ВАШЦЬ?

Размаўляюць дзве дзяўчыны:

— Ці не можаш ты мне парываць добрага ўрача?

— А што ў дэбе баіцца?

— Нічога. Я б хацела выйсці за яго замуж.

— Колькі год вапашу мужу? — пытае цікаўная суседка.

— Сорак. Паміж намі розніца ў 10 год.

— О! — здзіўляецца суседка. — Для пачатку год вы выглядаеце цудоўна.

НОВЫ МУЖ

— Як табе падабаецца новы муж Марысі?

— Ніяк яго не зразумела: ці то ён разумны і проста жартуе, ці то дурань і таворыць аб ёй усё, што на самай справе думае.

ЖАНЧЫНА І АУТАМАБІЛЬ

„Чаму жанчыны заўва-жліва лепшыя вадзіцельні, чым мужчыны?“ — так ту-чала адно з пытанняў кон-курсру англійскага тэлеба-чання. Першы прыз атры-мала 54-гадовая Эвелін Бұл, якая адказала: „Таму што жанчына ставіцца да аўта-мобіля як да свайго мужа, у той час як мужчына — як да свайго жонкі“.

У ГОРАДЗЕ ТОЛКІ... ПРЫГАЖУНІ

Група жылкароў англій-скага горада Дарлінгтон завярнулася ў муніцыпалітэт з прапановай арганізаваць мясцовы конкурс прыяко-сіці. Яны сфармулявалі, што падобны конкурс будзе мець поспех, бо срод прадстаў-ніц цудоўнага полу, неум-ненна, знойдзецца многа да-стойных прэзідэнтак на танаровы тытул „Міс Дар-лінгтон“. Аднак муніцыпа-літэт не падтрымаў гэту іні-цыятыву, маючычы сваё рашэнне тым, што ў Дар-лінгтоне „ўсё дзівячэй ад-нолькава прытожылі і жыц-цядадасны і ўсе прэзідэн-тоў на першае месца на конкурсе“. Як таворыцца, рэспандарам горада выліч-былі...

ВОСЬ ТАБЕ І „СТАВЫ ПОТ“

Федэральнае бюро рассе-дванняў у ЗША велімі за-кланчона ростам жаночай злучынасці ў краіне. Пры-чым жанчыны асвойваюць „прафесію“ якія дзіцяція толькі мужчыніскімі. Так, колькасць бандытскіх напа-даў, здзейсненых імі за апошнія пяць год, узрасла на 80 працэнтаў. Ахвярамі прадстаўніц „слабага полу“ ў асноўным былі... мужчы-ны.

Жанчына будзе мічыць нас сараўднёмі мужчынамі, калі мы наведземся ім ва ўсім уступам.

ЖОНКА ВІНАВАТА

— Кажучы, што на сходзе табе давалася чырванець з-за жонкі?

— Так, яна намнога аба-гнала мяне ў сацыялістыч-ным слаборніцтве.